

FORENINGEN TIL UNGE HANDELSMÆNDS
UDDANNELSE

DEN HANDELSVIDENSKABELIGE
LÆREANSTALT

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

Beretning 1937-38

KØBENHAVN

CHR. CHRISTENSENS BOGTRYKKERI
1938

DEN HANDELSVIDENSKABELIGE LÆREANSTALT

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

Den handelsvidenskabelige Læreanstalt er oprettet af Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse og er statsunderstøttet. Den underviser efter den af Handelsministeriet under 18. Maj 1929 godkendte Studieplan og er undergivet Statens Tilsyn gennem et af Handelsministeriet nedsat

TILSYNSRAAD:

Direktør *Chr. H. Olesen*, K. DM. p.p., Formand.

Bankdirektør *O. Beck*, R. DM.

Grosserer *Aage Kunst*, R.

Direktør for Handelsskoleundervisningen,
cand. mag. *Osvald Larsen*, R.

Direktør *Folmer Preisler*, R. DM.

Fuldmægtig, cand. jur. *E. Krüger*, Sekretær.

INDHOLD

Tale ved Aarsfesten	5
Beretning	21
Tilsynsraad	23
Lærere	23
Undervisningsraad, Lærerraad m.m.	24
Undervisningens Gennemførelse	24
Censorer	24
Studerende	25
Lokaler	28
Skrifter	28
Biblioteket	28
Institutter	31
Prisopgave	33
Tilskud	34
Den handelsvidenskabelige Læreanstalts	
Studiefond	36
Rusfest og Aarsfest	36
Foreninger	37
Den Handelsvidenskabelige Afdeling	40
Det toaarige Studium	40
Studenterraadet	47
Specialstudier	48
Handel	53
Regnskabsvæsen	54
Revision	54
Bankvæsen	55
Forsikring	57
Brandforsikring	57
Genforsikring	57
Livsforsikring	58
Søforsikring	59
Ulykkesforsikring	59
Reklame	60
Diplomprøver	60
Revisoreksamen	64
Handelsvidenskabelig Kandidateksamen	64
Den Handelssproglige Afdeling	65
Det toaarige Studium	65
Sprogstudier	67
Uddannelse af Handelsskolelærere	72

FORENINGEN TIL UNGE HANDELSMÆND'S UDDANNELSE

STIFTET 3. NOVEMBER 1880

FORENINGENS FORMAAL er at udbrede nyttige
Kundskaber inden for Handelsstanden, særlig ved Til-
rettelæggelse af en saa fyldig kommerciel Uddannelse
som muligt for Handelsstandens Ungdom.

BESTYRELSE:

Grosserer *Aage Kunst*, R., Formand.

Skoleinspektør *A. K. Andersen*.

Borgmester *Julius Hansen*.

Direktør, Fru *Else Illum*.

Grosserer, cand. jur. *Poul Jacobsen*, R. MGSK.

Skibsreder *Axel Kampen*.

Direktør *Henry P. Lading*, R. DM.

Direktør *F. Løppenthien*, R. p. p.

Grosserer *J. H. Melchior*, R. DM.

Direktør *Oluf Nielsen*, K. DM. p. p.

Direktør *Paul Schwanenflügel*, R., Kasserer.

Direktør *Ole Sundø*, R.

Direktør *Paul Tillge*, Næstformand.

Boghandler *Søren Wiene*, R.

† Direktør, Dr. *Marius Vibæk*, R. DM. p. p.

(død 26. Januar 1938).

NATIONALØKONOMIENS FORHOLD TIL DRIFTSØKONOMI OG HANDELSVIDENSKAB

TALE VED AARSFESTEN D.24. Juni 1938

AF

DOCENT, DR. POLIT. CARL IVERSEN.

I.

N AAR der paa denne Festaften ved Afslutningen af Aarets Arbejde holdes et Foredrag af en af Skolens Lærere, maa Hensigten vel være at give den, som faar overdraget dette ærefulde Hverv, Adgang enten til at fremlægge sine nyeste Forskningsresultater eller til at fremkomme med noget i Retning af en Programudtalelse vedrørende sit Arbejde her paa Skolen. Jeg har valgt det sidste. Der er Steder nok, hvor Resultaterne af videnskabeligt Arbejde kan publiceres, men vi har kun denne ene aarlige Anledning til at fortælle Skolens Venner blandt det praktiske Erhvervslivs Folk om, hvad vi tilstræber i vort Arbejde herude.

Allerede i Skolens Navn understreges det, at den ikke er en almindelig Handelsskole, men en *videnskabelig* Lærestanstalt. Lad os et Øjeblik se paa, hvad det betyder, særlig med Henblik paa dens Undervisning i Økonomi. Ved en videnskabelig Lærestanstalt maa man for det første forstaa et Sted, hvor der ikke blot gives Undervisning, men ogsaa drives *videnskabelig Forskning*. Saaledes hedder det i Universitetets Grundlov, at »Universitetets Opgave er videnskabelig Forskning og Undervisning«, og at »det paahviler Universitetslærerne at virke i begge Retninger¹⁾. Noget lignende siges i Bestemmelserne om Danmarks tekniske Højskole²⁾ og Landbohøjskolen³⁾, og det samme maa

1) Anordning om Københavns Universitets Organisation af 5. Oktober 1936 § 2.

2) I Anordning for Den polytekniske Lærestanstalt — Danmarks tekniske Højskole af 8. Februar 1933 § 1 hedder det, at den har til Opgave »at meddele en højere teknisk Undervisning paa videnskabeligt Grundlag og at fremme Udviklingen og den praktiske Anvendelse af de tekniske Videnskaber og de til Grund herfor liggende almene Videnskaber«.

3) I Undervisnings- og Eksamensplan for Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, 11. Udgave, København 1938, hedder det, at Højskolens Formaal er »højere Undervisning i Forbindelse med videnskabelig Forskning for Veterinærer, Landbrugere, Landinspektører, Havebrugere, Skovbrugere og Mejeribrugere«.

gælde herude. Men en Læreanstalts videnskabelige Karakter maa naturligvis ogsaa komme til Udtryk i Arten af den Undervisning, der her meddeles, og det er denne Side af Sagen, jeg i Aften særlig vil dvæle ved. Lad mig benytte to Udtryksmaader til Karakteristik af, hvad jeg forstaar ved en *videnskabelig Undervisning*. For det første viser Undervisningens videnskabelige Karakter sig mindre i, hvad der læres, end i *Maaden, hvorpaa* der undervises. For det andet kommer den maaske mere til Udtryk i, hvad der *ikke* læres, end i det, der læres.

Med en Fagkreds, der spænder over Sprog og Historie, Jura og Økonomi og adskillige andre Emner, er det en Selvfølge, at det ikke lader sig gøre at opøve de studerende til selvstændigt videnskabeligt Arbejde paa alle disse Felter. Ikke engang paa et enkelt af disse Omraader vilde en saadan videnskabelig Træning være mulig paa den Studietid, vi har til Raadighed. Men den bør heller ikke tilstræbes, ikke engang for de handelsvidenskabelige Kandidaters Vedkommende. Thi dette er ikke og skal ikke være en Skole til Uddannelse af teoretiske Videnskabsdyrkere, men en Læreanstalt til bedst mulig Udrustning af unge, som søger deres Gerning i det praktiske Liv.

Men hvorpaa beror da Forskellen mellem denne videnskabelige Læreanstalt og andre Købmandsskoler og Handelskursus? Skal Betegnelsen videnskabelig Undervisning dække over en Realitet, maa den bestaa i, at man ikke indskrænker sig til at meddele færdige fastslaaede Resultater og Læresætninger, men at man tillige søger at bibringe de studerende Forstaaelse af, hvorledes alt dette er blevet til, og hvorledes det lader sig bringe i Anvendelse og føre videre paa andre Omraader. Videnskabelig Undervisning er ikke passiv Tilegnelse, men Opdragelse til selvstændigt Arbejde og kritisk Forstaaelse. En videnskabelig Undervisning maa give saa meget Indblik i Videnskabens Værksted, at den i Stedet for blind Tyrkeretro paa faststaaende Dogmer skaber Forstaaelse af den Meningsbrydning, der bestandig foregaar indenfor alle Videnskaber, og hvorefter de videnskabelige Fremskridt efterhaanden udkrystalliserer sig.

Hvor lydhør en Læreanstalt som denne end maa være for det praktiske Livs Krav til dens Undervisning, kan den derfor ikke lade sig nøje med at meddele den mere eller mindre tilfældigt sammenstykkede Kundskabsmængde, som en eller anden Branche nu maaske maatte mene var tilstrækkelig for dens rent praktiske Behov. Læreanstalten maa søge at sætte disse Kundskaber

ind i en større Sammenhæng og aabne de studerendes Øjne for de bag om liggende Principper og Love. Som Goethe udtrykker det: »Das Höchste wäre zu begreifen, dass alles Faktische schon Theorie ist«.

Som jeg før nævnte, kan man ogsaa udtrykke det saaledes, at Undervisningens videnskabelige Karakter mindre viser sig i, hvad der læres, end i, hvad der *ikke* læres. Thi der er noget, som under ingen Omstændigheder kan erhverves paa en videnskabelig Lærestalt; det er et bestemt Samfundssyn, en bestemt erhvervspolitisk Indstilling. Paa en Købmandsskole uden videnskabelige Præstationer kan det være et fuldt legitimt Formaal at forsvare og forherlige Frikonkurrence og Liberalisme og bekæmpe Plan-økonomi og Socialisme. Paa en videnskabelig Lærestalt hører saadanne Formaal derimod ikke hjemme. Videnskaben tager ikke Parti; den giver sig ikke af med at dømme og vurdere, men indskrænker sig til at udfinde Sammenhæng mellem de Fænomener, den studerer. Den undersøger nøjternt og lidenskabsløst, hvordan det er, og hvorfor det er saadan, og den haaber derigennem at finde Holdepunkter for, hvordan det *kan blive* anderledes; men hvorledes det skal eller *bør* være, kan den ikke afgøre. Saa snart man ønsker at indføre sine Elever i en bestemt Ideologi, et bestemt Samfundssyn, en bestemt erhvervspolitisk Opfattelse, mister Undervisningen derfor sin videnskabelige Karakter.

De to Kendemærker paa en videnskabelig Undervisning, jeg her har fremhævet — Opdragelsen til Selvtænkning og den absolute Upartiskhed — kunde give Indtryk af, at det er temmelig ligegyldigt, hvad der læres paa en videnskabelig Lærestalt. Det er naturligvis ikke Tilfældet. Paa en Lærestalt, som uddanner unge Kvinder og Mænd til ledende Stillinger i det praktiske Erhvervsliv, er det en Selvfølge, at dette Erhvervslivs Organisation og Funktioner maa være Studiets centrale Genstand. Dermed føres jeg fra disse mere almindelige Betragtninger over paa mit eget specielle Felt, det økonomiske, og Resten af det, jeg har at sige, skulde da tjene til Klargørelse af Formaalet med Lærestaltens Undervisning i Økonomi og af det indbyrdes Forhold mellem de Discipliner, hvorimellem denne Undervisning er delt.

Men forinden vil jeg gerne fremhæve, at naar jeg her har søgt at præcisere de Krav, der maa stilles til en videnskabelig Undervisning, ligger der naturligvis ikke deri nogen Deklassering af anden Undervisning, der har et mere direkte praktisk eller inter-

essebetonet Formaål; der er kun Tale om *noget andet*, ikke om noget ringere; hver kan være bedst til sit Brug. Paa den anden Side behøver en videnskabelig Undervisning ikke nødvendigvis at være »upraktisk«, selv om Bernard Shaw et Sted siger, at »den, som kan noget, gør noget; den, som ikke kan, underviser deri«.

II.

Lad mig allerførst sige et Par Ord om de økonomiske Discipliners Navne. I vor gældende Studieplan nævnes 4 økonomiske Discipliner: Handelsvidenskab, Driftsøkonomi, Regnskabsvæsen og Erhvervsøkonomi. I den Redegørelse for Skolens hidtidige Arbejde, som Inspektør Almdal i Foraaret har udarbejdet i Anledning af Nedlæggelsen af Grundstenen til vort nye Hus, fremhæves det, at Firdelingen i Handelsvidenskab, Driftsøkonomi, Regnskabsvæsen og Erhvervsøkonomi er noget særegent for Danmark, idet man ved andre Handelshøjskoler som oftest kun finder en Sondring mellem Driftsøkonomi og Nationaløkonomi. Men Inspektør Almdal understreger samtidig, at »denne Forskel i Fagbetegnelserne dækker ikke over nogen reel Forskel i Undervisningen, der i det store og hele her foregaar efter de samme Retningslinier som ved de svenske og tyske Handelshøjskoler«¹⁾. Jeg vil derfor i det følgende gaa ud fra, at Betegnelserne Driftsøkonomi, Bedriftsøkonomi, Forretningsøkonomi og Handelsvidenskab i alt væsentligt dækker over samme Indhold. Paa tilsvarende Maade har man i Sverige og Norge i Flæng brugt Betegnelserne Handelsteknik, Affärsekonomi og Företagsøkonomi. Det bliver saaledes hovedsagelig kun Forholdet mellem to Fag — vi kan kalde dem Driftsøkonomi og Nationaløkonomi — jeg kommer til at beskæftige mig med i det følgende.

Allerede de talrige og skiftende Betegnelser, man saaledes har gjort Brug af indenfor denne Fagkreds, tyder paa, at Grænserne mellem dens enkelte Dele næppe kan være særlig klare og skarpe. Det er de heller ikke. Sagen er nemlig, saa vidt jeg kan se, at der kun findes *een økonomisk Videnskab*, uanset hvilket Navn vi vælger at give den. Naturligvis kan man sondre mellem forskellige Dele af Økonomien. Man skelner saaledes mellem Landbrugøkonomi, Industriøkonomi, Trafikøkonomi o. s. v. Og man skelner altsaa ogsaa mellem Driftsøkonomi og National-

1) Den handelsvidenskabelige Lærestalt, Handelshøjskolen i København 1930—1938, København 1938, S. 8.

økonomi. Alle slige Inddelinger kan være nyttige og nødvendige, simpelt hen fordi vi nu engang kun formaar at angribe og forstaa en kompliceret Sammenhæng stykkevis. Men enhver saadan Delingslinie er vilkaarlig. Der er ikke noget principielt Skel. Grænsen maa trækkes efter rene Hensigtsmæssighedsgrunde.

Om man skal meddele Undervisningen i Økonomi i 2 eller 4 eller 10 særskilte »Fag« eller »Kurser«, om »Konjunkturlære« eller »Regnskabsvæsen« skal optræde som særlige »Fag«, om Prispolitik eller Omkostningsteori skal behandles under Driftsøkonomi eller Nationaløkonomi eller begge Steder, alt dette maa derfor afgøres ud fra rent pædagogiske Hensyn. Hovedsagen maa naturligvis være at lette Eleven Tilegnelsen af Stoffet og give ham en alsidig Belysning af det, men ogsaa reni ydre Forhold som f. Eks. de forhaandenværende Lærebøger eller Lærerkrafter vil kunne øve Indflydelse paa Stoffets Inddeling i Fag med særskilte Betegnelser.

Naar der er Grund til saa stærkt at understrege, at det er den samme økonomiske Videnskab, der dyrkes baade af dem, der kalder sig Driftsøkonomer, og af dem, der kalder sig Nationaløkonomer, er det ikke mindst, fordi disse to Grupper indtil de allerseneste Aar har arbejdet temmelig skarpt adskilt paa hver sin Front som en Art »non competing groups«, til dels uden at kende eller anerkende hverandres Resultater.

Jeg skal ikke fordybe mig i, hvem der kan føre sine Anerkendelse tilbage: Driftsøkonomen eller Nationaløkonomen, men nøjes med at antyde, hvorledes allerede Merkantilismens Tidsalder stillede dem begge overfor en Række vigtige Opgaver. Naar Nationaløkonomen filosoferede over, hvorledes man skulde opnaa en »gunstig« Handelsbalance og øge de Forraad af Ædelmetal, der dengang betragtedes som et Lands sande Rigdom, maatte man ganske naturligt samtidig interessere sig stærkt for Forholdene indenfor de Enkeltvirksomheder, hvis Eksport skulde muliggøre den gunstige Handelsbalance.

Adam Smiths Fremhævelse af Harmonien mellem Egeninteressen og Samfundsinteressen og af, at enhver bedst selv forstod, hvad der tjente hans egen Interesse, i Forbindelse med hans stærke Betoning af Arbejdsdelingen og Vekselvirkningen mellem de forskellige Virksomheder maatte lige saa naturligt trænge Studiet af Enkeltbedriftens indre økonomiske Liv i Baggrunden. I Størstedelen af det 19. Aarhundrede arbejdedes der derfor mere intensivt paa den nationaløkonomiske end paa den drifts-

økonomiske Front. Saa længe de enkelte Virksomheder var smaa i Forhold til Samfundet som Helhed, kunde man ogsaa uden større Skade se bort fra deres indre økonomiske Liv. Den enkelte Virksomhed kunde opstaa, virke og ophøre, uden at Nationaløkonomien behøvede at bekymre sig synderligt derom. Den klassiske Frikonkurrenceteori byggede netop paa den Forudsætning, at de enkelte Efterspørgere og Udbydere betød saa lidt i Forhold til den samlede Efterspørgsel og Tilgang, at de ikke var i Stand til at øve nogen mærkbar Indflydelse paa Priserne. Prisen stod for dem som noget udefra givet, hvoroverfor de kun kunde reagere ved at købe eller sælge mere eller mindre. De fulgte for at bruge et moderne Udtryk, Mængdetilpasningens Strategi. Indenfor den klassiske og nyklassiske Nationaløkonomi fik den enkelte økonomiske Virksomhed derfor i det væsentlige kun Interesse som Led i den store Vekselvirkning. Det var denne, man studerede og formulerede i imponerende Ligevægtskonstruktioner.

Efterhaanden bevirkede imidlertid tekniske og andre Forhold, at Virksomhederne paa mange Omraader blev saa store, at det paa den ene Side blev muligt for den enkelte Virksomhed eller for Sammenslutninger af Virksomheder at øve Indflydelse paa Prisdannelsen og i det hele optræde som Magtfaktorer i Samfundet, og samtidig saa store, at det paa den anden Side blev vanskeligt for den uskoledede praktiske Mand at overskue alle Sider af Virksomhedens Økonomi. Konsekvensen heraf har for det første været, at der i de sidste 50 Aar rundt om i Verden er opstaaet en lang Række Handelshøjskoler, hvor man har kastet sig over de Problemer, som rejste sig i Virksomhedernes og særlig i de store Virksomheders indre Økonomi, og tilstræbt at give deres vordende Ledere en mere fyldestgørende Uddannelse. Men foruden dette Opsving i Interessen for det, som Handelshøjskolernes Mænd kaldte »Privatwirtschaftslehre«, »Betriebswirtschaftslehre«, »Business Economics« eller lignende, kan der særlig i den sidste halve Snes Aar spores en dobbelt Udvikling. Paa den ene Side har de, der kalder sig Nationaløkonomer, i stigende Grad interesseret sig for Enkeltvirksomhedens økonomiske Forhold, for »Livet i Bedriftscellen«, som Professor Birck kaldte det, og paa den anden Side har de, der kalder sig Driftsøkonomer, i stigende Grad indset Nødvendigheden af at gøre Brug af det almindelige teoretiske Apparat, som deres Fagfæller paa den anden Fløj i Tidens Løb havde udformet.

Naar den enkelte Producent voksede sig saa stor, at han fik Mulighed for at føre en aktiv Prispolitik, var den klassiske Frikonkurrenceteoris Apparat ikke mere anvendeligt. Heller ikke den klassiske Monopolteori, der forudsatte fuld Beherskelse af Udbudet fra en enkelt Virksomheds Side, lod sig umiddelbart anvende paa denne Situation, hvor Produktionen af en Vare samledes i Hænderne paa nogle faa store Virksomheder, der hver især var i Stand til at øve en vis Indflydelse paa Markedsprisen uden dog helt at kunne beherske den.

I en saadan Situation er det klart, at Resultatet i væsentlig Grad vil afhænge af den Form for Markedsstrategi, de enkelte Virksomheder vælger, naar de skal gøre deres Indflydelse gældende. Det er ikke mindst den norske Nationaløkonom Ragnar Frisch, som har fremhævet, at moderne Pristeori maa blive en Lære om de økonomiske Processers Forløb under veksellende markedsstrategiske Former. Konsekvensen af denne Opfattelse bliver ganske naturligt, at man kun kan fastslaa de Love, hvorefter disse Processer forløber, paa Grundlag af et Studium af de enkelte handlende Personer eller Virksomheder, der staar som Udøvere af de forskellige Former for Markedsstrategi. Kun ved at gaa tilbage til de enkelte handlende Personer og Virksomheder kan vi fuldt ud forstaa Samspillet imellem dem. Træffende har man kaldt den klassiske Nationaløkonomi en »økonomisk Stratsfæreforskning«, som maa suppleres med en »økonomisk Atomforskning« for at faa et virkeligt konkret Indhold. Ikke mindst ved Udformningen af den moderne Produktionsteori har man i de sidste 10 Aar med afgjort Held søgt tilbage til Enkeltvirksomhederne som Udgangspunkt. Ogsaa den seneste Tids Udvikling mod Planøkonomi har bidraget til at udviske den gamle Skillelinie mellem Nationaløkonomer og Driftsøkonomer; det karakteristiske for Planøkonomien er jo netop den samme Underordnelse under en central disponerende Vilje, som vi finder i Enkeltvirksomheden.

Samtidig med, at Nationaløkonomerne i stigende Grad har interesseret sig for Enkeltvirksomhedernes Økonomi, har Driftsøkonomerne paa den anden Side mere og mere indset det utilstrækkelige i at betragte Enkeltvirksomheden isoleret, udrevet af dens nødvendige Sammenspil med alle de øvrige Virksomheder. Og jo mere Vægt, Driftsøkonomerne har lagt paa denne Vekselvirkning, des mere har de ganske naturligt maattet gøre Brug af den moderne økonomiske Teoris Apparat,

Man maa oprigtigt haabe, at denne Syntese mellem Nationaløkonomernes og Driftsøkonomernes Tænke- og Arbejdsmetoder maa blive endnu mere fuldstændig i Fremtiden. *Thi det er den samme økonomiske Videnskab, de dyrker*; som en Driftsøkonom har udtrykt det: »En Teori om det enkelte Foretagende, der ikke er forankret i den almindelige økonomiske Teori, er i lige saa høj Grad en Torso, som en almindelig økonomisk Teori, der ikke trænger frem til en indgaaende Analyse af det enkelte Foretagendes økonomiske Funktioner og de Love, som de beherskes af«¹⁾).

III.

Driftsøkonomien er saaledes kun et vilkaarligt afgrænset Omraade indenfor den fælles økonomiske Videnskab, et Omraade, som man af praktiske Grunde har udskilt til særskilt Behandling. Der er imidlertid adskillige Driftsøkonomer, som ikke er tilfreds med at betragte Driftsøkonomien som et saadant vilkaarligt, af pædagogiske eller andre Hensigtsmæssighedsgrunde bestemt Udsnit af Økonomien. De vil i Stedet opfatte Driftsøkonomien som *en selvstændig Videnskab* ved Siden af Nationaløkonomien eller endog i en vis Modsætning til denne.

I Almindelighed definerer de den som *Læren om, hvorledes Enkeltvirksomhederne opnaar den bedst mulige Rentabilitet*. Opfattet paa denne Maade maa Driftsøkonomien aabenbart interessere sig for *alt*, hvad der kan have Betydning for Enkeltvirksomhedernes Rentabilitet, hvad enten det er Forhold af psykisk eller teknisk, juridisk eller økonomisk Karakter.

For nærmere at belyse, om man paa denne Maade kan faa udskilt en ny selvstændig Videnskab, vil jeg benytte mig af den indenfor Nationaløkonomien gængse Sondring mellem Økonomiens *Teori* og dens *Politik*. Det er en Sondring, som vedrører de Opgaver, man søger at løse. Som jeg allerede har antydnet, er det Teoriens Opgave at undersøge, hvad der er, og hvorfor det er saadan, medens man i Politiken spørger, hvorledes det kan blive anderledes, hvordan man ved bevidste Indgreb i det økonomiske Liv kan faa det til at forme sig anderledes, end det ellers vilde. Det er altsaa Sondringen mellem ren og anvendt Videnskab, vi her staar overfor, eller som man paa andre Omraader

1) *Erich Schneider: Tendenser i den moderne økonomiske Teori og deres Forhold til Driftsøkonomien, Nationalekonomisk Tidsskrift 1934, S. 390.*

har udtrykt det: Sondringen mellem Videnskab og Kunstlære, Lægevidenskab og Lægekunst f. Eks.

Forsøger man at overføre denne Distinktion mellem Teori og Politik paa Driftsøkonomiens Omraade, maatte *Driftsøkonomiens Teori* aabenbart ligesom Nationaløkonomiens Teori skulle undersøge, »hvad der er, og hvorfor det er saadan«, d. v. s. beskrive Enkeltvirksomhedernes økonomiske Liv og søge at finde den lovmæssige Sammenhæng deri. Her vil dog vistnok de fleste moderne Driftsøkonomer indrømme, at Skellet mellem en særlig Nationaløkonomiens Teori og en særlig Driftsøkonomiens Teori maa blive vilkaarligt. Saavel Nationaløkonomer som Driftsøkonomer maa i deres Analyse af de økonomiske Processers Forløb i det eksisterende Samfund forudsætte, at Enkeltvirksomhederne tilsligter størst mulig Rentabilitet, og Driftsøkonomen maa lige saa vel som Nationaløkonomen udstrække sin Betragtning til Samspillet mellem Enkeltvirksomhederne. Det er saaledes de samme Forudsætninger, de bygger paa, det samme Stof, de arbejder med, de samme Metoder, de anvender. Her kan der derfor ikke drages noget Skel mellem to selvstændige Videnskaber.

Snarere kunde man hævde, at *Driftsøkonomiens Politik*, den driftsøkonomiske Kunstlære var en selvstændig Disciplin. Dens Studium af, »hvad der kan blive«, maatte aabenbart blive en Lære om de Midler, Enkeltvirksomheden maa bringe i Anvendelse for at opnaa et bestemt Resultat. Ligesom man i Nationaløkonomiens Politik kan undersøge Virkningerne af et Toldpaalæg, en Diskontoforhøjelse eller andre Indgreb i det økonomiske Liv, kan Driftsøkonomen stille sig den rent videnskabelige Opgave at undersøge, hvorledes f. Eks. en vis Prispolitik eller en vis Reklameudgift vil influere paa en Virksomheds Rentabilitet. Men heller ikke her kan der, saa vidt jeg kan se, opstilles nogen skarp Grænse mellem Driftsøkonomens og Nationaløkonomens Arbejdsfelt. Driftsøkonomen kan ikke nøjes med at betragte Reklamens eller Prispolitikens Indflydelse paa Overskuddet uden at bekymre sig om deres Virkninger i andre Retninger.

Driftsøkonomen kan naturligvis hævde, at dette sidste er ham uvedkommende; ja, han kunde gaa videre endnu og paastaa, at hans Opgave paa en vis Maade er klarere afgrænset end de Opgaver, man sætter sig i Nationaløkonomiens Politik; saa længe man overhovedet har den nuværende privatkapitalistiske Samfundsordning, maa Maalet for de enkelte Virksomheder være størst mulig Rentabilitet, medens der indenfor den nuværende

Samfundsordnings Rammer kan opstilles mange forskellige Maal for den økonomiske Politik, der har Helhedens eller større Grupper Tarv for Øje.

Men en saadan Ensidedighed indebærer en Fare. Den fører meget let Driftsøkonomen ind paa ikke blot at analysere Fænomenerne, men ogsaa at vurdere dem. Naar man udelukkende ser paa Rentabilitetens Maksimering, er Skridtet ikke langt til at betegne alt, hvad der øger Rentabiliteten, som »gunstigt«, alt, hvad der mindsker den, som »ugunstigt« uden Hensyn til dets Virkninger iøvrigt. Men i samme Øjeblik har man forladt Videnskabens Grund. Det viser sig da ogsaa, at medens moderne Nationaløkonomer aldrig bliver trætte af at betone Resultaternes *betingede* Gyldighed, deres Afhængighed af det forud opstillede Maal, af de valgte Forudsætninger, gaar de Driftsøkonomer, som vil gøre Driftsøkonomien til en selvstændig Videnskab, i Almindelighed ud fra *en Selvfølge*, at Formaålet er Maksimering af Enkeltbedrifternes Rentabilitet, eventuelt med en trøstende Tilføjelse om, at det trods visse Undtagelser dog vil være Reglen, at de Foranstaltninger, der medfører stigende Rentabilitet for Bedrifterne, ogsaa vil resultere i forøget Produktivitet for Samfundet. Dette er ingen Tilfældighed. Det beror paa, at den af dem konstruerede særskilte Disciplin *staar og falder med Formaålet*: Hvorledes man skal bære sig ad med at naa de bedste Driftsresultater. Det er det valgte Formaal, som er eneste Rette-snor for, hvilke Fænomener man vil betragte, og hvilke man vil udelade.

Vi har her i Landet en Forening, der hedder »Danmarks krigsvidenskabelige Selskab«. Den »Krigsvidenskab«, man der driver, bestaar paa samme Maade af Brudstykker hentet fra mange forskellige Videnskaber og kun holdt sammen af Formaålet: Hvorledes kan man bedst føre Krig? Eller tænk paa Landbohøjskolens Professorater i »Mejerilære« eller »Beslaglære«. Disse Fag vil dog ingen falde paa at kalde selvstændige Videnskaber. Ej heller har man noget, der hedder »Landbrugsvidenskab« eller »Industrividenskab«. Men naar man vil give Driftsøkonomien denne mere omfattende Betydning som en selvstændig Disciplin forskellig fra eller endog i Modsætning til Nationaløkonomien, taler man om »Handelsvidenskab«. Naar man skulde definere dette Fag, har man undertiden i Spøg sagt, at det omfattede alt det, der stod i Hages Haandbog. Det er netop Udtryk for, at der ikke her er Tale om en selvstændig

Videnskab med en særlig Genstand, men om et Konglomerat af Viden hentet mange Steder fra.

Gør man Driftsøkonomi eller Handelsvidenskab i denne Betydning til det centrale i Undervisningen, faar man let det, jeg begyndte med at advare imod: En Uddannelse, der indpoder Eleven den mere eller mindre tilfældigt sammenstykkede Kundskabsmængde, som skønnes tilstrækkelig for hans rent praktiske Behov senere i Livet. En videnskabelig Undervisning, der — som jeg udtrykte det før — søger at sætte disse Kundskaber ind i en større Sammenhæng og aabne de studerendes Øjne for de bagom liggende Principper og Love, maa bygges paa den økonomiske Videnskab, som er Nationaløkonomers og Driftsøkonomers fælles Arbejdsmark.

IV.

Forsøgene paa at etablere et principielt Skel eller endog et Modsætningsforhold mellem Nationaløkonomi og Driftsøkonomi bundet imidlertid i en uvidenskabelig Opfattelse ikke blot af Driftsøkonomien, men ogsaa af Nationaløkonomien. Ogsaa den betragtes som formaalsbestemt. Den til Grund liggende Tanke er, at medens Driftsøkonomen ser alt fra Enkeltvirksomhedens Synspunkt, skal Nationaløkonomen betragte det økonomiske Liv fra »Samfundets Synspunkt«. Mod denne normative Indstilling har det sidste Slægtled af Nationaløkonomer vendt sig med stor Styrke, men den er stadig saa udbredt, at det kan være paa sin Plads at ofre nogle Ord paa den ved denne Lejlighed.

Ofte hører man Folk anlægge følgende Betragtning: De enkelte Politikere, Erhvervsledere og Fagforeningsfolk kæmper for deres Partis, Erhvervsgruppes eller Klasses Særinteresser; overfor dem bør Nationaløkonomen staa som den upartiske Vogter af »Samfundsinteressen«; af ham maa man kunne faa at vide, hvorledes det økonomiske Samfund bedst skal indrettes.

Men har Samfundet som saadant en ganske bestemt økonomisk Interesse? Man taler om, at en eller anden Begivenhed er til Fordel for »Danmark«, eller at den skader »os« og gavner »Udlandet«. Men meget ofte er Forholdet det, at den paagældende Begivenhed er til Fordel for visse Kredse af Befolkningen, men til Ulempe for andre. Brugen af Ental eller *Pluralis majestatis* i økonomiske Ræsonnementer er ikke uden Fare; den kan let tilsløre de dybe Interesses modsætninger, der paa de fleste øko-

nomiske Omraader gør sig gældende mellem Individer eller større Befolkningsgrupper, og den forleder os til at opfatte Samfundet som een stor Familie med ensrettede, fælles Interesser.

Gang paa Gang har man forsøgt at opstille et økonomisk Samfundsideal, som alle kunde enes om at tage som Rettesnor for Samfundets økonomiske Politik. Men hvor der opnaaedes en saadan Enighed, har den ved nøjere Eftersyn bestandig vist sig at bero paa, at man formulerede Maalet i saa almindelige rummelige Vendinger, at enhver efter Behag kunde lægge sit Indhold ind deri. Hvem af os vil nægte, at vi skal stræbe efter at »gøre det gode«, at »fremme Almenvellet«, at »skabe retfærdige økonomiske Forhold her i Verden«? Men saa snart vi skal til at afgøre, hvori dette nærmere bestaar, hvorledes det skal gøres i en bestemt given Situation, om Arbejderne i et eller andet Fag skal have Lønforhøjelse eller ej, hører Enigheden op.

Der gives m. a. O. ikke eet enkelt økonomisk Samfundsideal, som alle Mennesker kan være enige om at anerkende, som er »videnskabeligt« eller »objektivt« i den Forstand, at dets Rigtighed er indlysende for alle, der har tænkt Spørgsmaalet igennem. Om Samfundet skal være privatkapitalistisk eller socialistisk, liberalistisk eller planøkonomisk organiseret, om vi skal have Frihandel eller Beskyttelse, om vi skal fastlægge Sterlingkursen i 22,40 eller et andet Punkt, det er Spørgsmaal, som vi maa slaas eller forliges om, som bedst vi kan; dem kan Videnskaben ikke løse. Det betyder selvfølgelig ikke, at man skal give Afkald paa at opstille Maal for det økonomiske Samfunds Indretning og tumle rundt i Blinde. Nej, man maa blot gøre sig klart, at disse Maalsætninger ikke er Videnskabens Sag, men rent personlige Afgørelser, der nødvendigvis maa skille Mennesker i Grupper med modstaaende Interesser.

Naturligvis har den økonomiske Videnskabs Dyrkere samme Ret som alle andre Samfundsborgere til at have en Mening om, hvilke Maal for Samfundets økonomiske Politik, der er de rette. Men *Økonomernes Mening om disse Spørgsmaal vejer ikke mere end alle andres*; de har ingen Forret fremfor andre Borgere i Samfundet til at tale med ved Opstilling af Maalene for den økonomiske Politik. De hverken kan eller skal træffe Valget for de andre Borgere; de hverken kan eller skal give andre Borgere Videnskabens Garanti for, at de har valgt det »samfundskononomisk« eller »nationaløkonomisk« rigtige; de bør overhovedet afholde sig fra enhver Udtalelse i Videnskabens Navn om, at noget

er »samfundsøkonomisk« eller »nationaløkonomisk« gavnligt eller skadeligt.

Det eneste, Økonomen kan gøre, er at hjælpe de enkelte Interessegrupper til at forme deres økonomiske Politik med *større Forstaaelse af dens Konsekvenser*. Han kan søge at skaffe dem Klarhed over, hvad de forskellige foreliggende Muligheder indebærer; han prøver at paavise, hvad man vil opnaa, og hvad man omvendt maa give Afkald paa, naar man vælger det ene eller det andet Maal for sin Stræben; han kan hjælpe til at vælge de forskellige Maal saaledes, at de ikke strider mod hverandre; og han kan sidst, men ikke mindst anviser de tjenligste Midler til Maalenes Virkeliggørelse. Det er alt dette, som danner Indholdet af Økonomiens Politik. Den undersøger, som alt sagt, hvordan det *kan blive*, men ikke *hvorledes det bør være*. Den kan opstille de forskellige Muligheder, men den kan ikke træffe Valget imellem dem. Den kan analysere Virkningerne af Frihandel og Beskyttelse eller af at holde Sterlingkursen i 22,40; den kan sammenligne Told, Kontingenter, Valutarestriktioner og andre Midler for Beskyttelsespolitiken; den kan sammenligne Valutakontrol og Kreditpolitik som Midler til at holde Kronen; men om man til syvende og sidst skal have det ene eller det andet, kan den ikke afgøre; det beror paa en Afvejelse af Virkningerne paa de forskellige Befolkningsgrupper: Producenter og Forbrugere, Arbejdere og Driftsherrer, Debitorer og Kreditorer.

Det er ingenlunde nogen let Sag for en Økonom at drage dette Skel mellem sit videnskabelige Arbejde og sine personlige økonomisk-politiske Anskuelser. Det er vanskeligere for ham end for Videnskabsmænd i de fleste andre Fag at finde et Staa-
sted *udenfor* sit Studieomraade, et Sted, hvorfra han objektivt og uinteresseret kan betragte de økonomiske Fænomener, han vil studere. Livet i en Myretue f. Eks. er langt lettere at skildre uhildet end Livet, som det udfolder sig i det moderne økonomiske Samfund. Thi Økonomen er selv et Led i det Samfund, han iagttager, præget i sin Afvejelse af de forskellige Forholds Betydning gennem Opdragelse, Omgivelser og Interesser. Trods ærlig Vilje til at være objektiv kan der let ubevidst fremkomme en interessebetonet Misvisning.

Værre er det, at Økonomer ofte — altfor ofte i tidligere Tid — *bevidst* har paaberaabt sig deres Videnskab til Forsvar for en eller anden bestemt økonomisk Politik. Forsøgene paa at forklare Samfundsindtægtens Fordeling gled tit over i at for-

svare den eksisterende Fordeling som den naturlige og retfærdige. Naar man saaledes har misbrugt den økonomiske Videnskab til Forsvar for det bestaaende privatkapitalistiske Samfund og dets Fremgangsmaader, kan det ikke undre, at man fra anden Side forsøger at føre Økonomien i Marken for at forsikre os om nye Samfundsordningers Velsignelser. Længe nok — hævder man — har den økonomiske Videnskab tjent det bestaaende Samfunds Interesser; nu skal den i Stedet tages i socialistisk eller kommunistisk eller fascistisk Propagandas Tjeneste. At dette er en ganske uvidenskabelig Indstilling, forekommer umiddelbart indlysende. Men skal man med Kraft bekæmpe saadanne Tendenser, maa man paa den anden Side ogsaa afstaa fra ethvert Forsøg paa at finde et Forsvar for det bestaaende Samfunds Indretning hos den økonomiske Videnskab.

V.

Fra Forholdet mellem de enkelte økonomiske Discipliner vender jeg mig til sidst mod selve *Formaalet med Undervisningen i Økonomi*. Kan unge Kvinder og Mænd, der uddanner sig til en Gerning i det praktiske Erhvervsliv, antages at have nogen Nytte af en videnskabelig Undervisning i Økonomi? Ja, det tror jeg afgjort. Ganske vist kan den som ofte sagt ikke give dem en bestemt Samfundsopfattelse, en bestemt erhvervspolitisk Indstilling. Mange vil maaske synes, at den saa ikke er saa meget værd, og at det kun er en beskeden Rolle, Økonomen kommer til at spille, naar han afstaar fra Opstilling af Maal for Samfundets økonomiske Politik og indskrænker sig til at klarlægge de forskellige Muligheder. Men er denne Opgave saa ringe? Beror ikke en stor Del af Tidens økonomiske Vanskeligheder just paa dette, at vi ikke ved, hvad vi gør, at vi vil det umulige, at de Maal, vi sætter os, er indbyrdes uforenelige. Økonomen kan ikke fjerne de Skranker, som Knaphedens Lov sætter for vor økonomiske Handlen; han kan ikke hindre de økonomiske Interessemodsætninger i at gøre sig gældende; men han kan hjælpe os til at handle mere konsekvent og rationelt.

Forudsætningen derfor er, at vi lærer at tænke rationelt, og det er netop det, den økonomiske Teori vil hjælpe det praktiske Livs Folk til. Den teoretiske Økonomi — enten den nu benævnes Driftsøkonomi eller Nationaløkonomi — søger, som jeg flere Gange har antydnet, at finde den indbyrdes Sammenhæng mel-

lem de økonomiske Fænomener. Den prøver paa at tænke igennem, hvorledes hvert enkelt Hjul i det indviklede Maskineri vil bevæge sig, naar man trykker paa en bestemt Knap, hvilke Ændringer en vis Forrykkelse af den økonomiske Situation vil udløse. Den undersøger Sammenhængen mellem Pris og efterspurgt eller udbudt Mængde, mellem Stykudgiften og Produktionens Størrelse; den spørger, hvad der videre vil ske, naar Efterspørgselen efter en Vare stiger eller dens Omkostninger synker; den prøver at finde ud af, hvem der i sidste Instans kommer til at bære en Skat, om det bliver Udrederen, eller han kan overvælde den paa andre; den analyserer Virkningerne af et Toldpaalæg ikke blot for den beskyttede Vare, men for Produktion og Om sætning i det hele taget.

Økonomiens Teori er derfor ikke først og fremmest en Samling Læresætninger, som man een Gang for alle kan lære sig udenad. Nej, det er i første Række en Maade at tænke paa. Det er, som den engelske Økonom Keynes træffende har sagt, et Tankens Redskab, en Tænkningens Teknik. Og denne Teknik mener vi altsaa herude, at det praktiske Livs Folk kan have Nytte af at tilegne sig. Undervisningen i Økonomi tilsigter i første Række at indøve Brugen af disse Tankens Redskaber.

Dermed skal naturligvis ikke være sagt, at man kan blive en fremragende Forretningsmand blot ved at studere Økonomiens Teori. Dertil kræves Egenskaber, som maaske for en stor Del slet ikke kan erhverves, men maa være medfødte. Det gamle Ord om, at Oberster kan man oplære, men Generaler fødes, har Gyl dighed ogsaa indenfor det økonomiske Liv. Men alligevel tror jeg, at Træning i økonomisk Tænkning har sin Betydning.

Altfor ofte nøjes den praktiske Forretningsmand med at handle efter, hvad han »har paa Fornemmelsen«. Nu skal jeg være den sidste til at underkende Betydningen af den praktiske Forretningsmands Instinkt og Intuition. Men forlader man sig alene paa dem, gaar det let ligesom i Eventyret om Bonden, der selv fik Lov at ønske sig det Vejr, han vilde have. Han ønskede sig rigelig Solskin og Regn i passende Blanding Sommeren igennem, og hans Marker bugnede. Men da Høsten kom, viste det sig, at det kun var Straa uden Kærne. Han havde nemlig glemt at ønske sig lidt Blæst i det afgørende Øjeblik, da Befrugtningen skulde ske. Der er næppe Tvivl om, at man i det lange Løb opnaar bedre Resultater, ifald man i den Udstrækning, det er muligt, søger at gøre sig klart, hvorfor man i en given Situation

handler paa en ganske bestemt Maade. Nøjes man med at bære sig ad, som man er vant til, fører det let med sig, at man først ændrer sin Handlemaade efter dyrt købte Erfaringer.

Det er derfor særlig, naar de økonomiske Forhold er stærkt omskiftelige, at det bliver nødvendigt for det praktiske Livs Folk at tænke Problemerne igennem. Før i Tiden, da det økonomiske Liv var mere stillestaaende, gik det nogenlunde at holde fast ved hævdunden Tankegang og Metode fra Slægt til Slægt. Men i vore Dage er Tempoet i den økonomiske Udvikling saa stærkt, at den største Bevægelighed og Tilpasningsevne er nødvendig.

Naar den enkelte Forretningsmand søger at orientere sig i Begivenhedernes Malstrøm alene paa Grundlag af sine egne Erfaringer, vil han let komme til kort. Thi de er ifølge Sagens Natur stærkt begrænsede, bygget som de er paa et forholdsvis kort Aaremaal og maaske kun paa Forholdene indenfor en enkelt Branche. Her kan f. Eks. Konjunkturforskningen komme den enkelte til Hjælp med det, som man træffende har kaldt »*Erfaringernes Multiplikation*«. Thi den har studeret Forløbet af en lang Række Konjunkturbevægelser i mange forskellige Lande.

Men den teoretiske Økonomi vil ikke blot supplere den enkeltes Erfaring med andres. Den forsøger ogsaa at »fordøje« alle disse mange Erfaringer. Thi — som Poincaré har sagt — Videnskaben er bygget op af Fakta som et Hus af Sten, men en blot og bar Ophobning af Kendsgerninger er ikke Videnskab, ligesaa lidt som en Stabel Mursten er et Hus. I denne Opbygning af den økonomiske Videnskab gennem *Analyse af Erfaringsmaterialet* maa Driftøkonomer og Nationaløkonomer arbejde Haand i Haand. Gør de det, nærer jeg ingen Tvivl om, at de hver især og i Forening har noget at lære det praktiske Erhvervsliv.

UNDERVISNINGSAARET 1937—38

I Aarets Løb afgik Lærestaltens Direktør, *Marius Vibæk* og Docent i Regnskabsvæsen, *Hans Chr. Riis*, ved Døden. Formanden for Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse, *Grosserer Aage Kunst*, mindedes ved Lærestaltens Aarsfest den 24. Juni de afdøde i følgende Ord:

Forinden jeg gaar over til min Beretning, ønsker jeg at omtale de store Tab, Lærestalten har lidt i det forløbne Aar ved Direktør *Marius Vibæks* og Docent *Hans Chr. Riis'* Død. Saa ung er Lærestalten, at mange af de tilstedeværende fra den første spæde Spire har kunnet følge Direktør Vibæks Arbejde for at skabe og udbygge Lærestalten og har set de mange Besværligheder, Direktør Vibæk havde at kæmpe imod. Og disse mange har glædet sig med ham over hver ny Sejr, han vandt i Kraft af sin Energi og sine vel tilrettelagte Planer. Rammerne om Lærestalten har Direktør Vibæk skabt, og det lykkedes ham at faa skabt Liv inden for disse; men som den kloge og dygtige Mand, han var, var han selv klar over, at et Endemaal stod han ikke ved, og han arbejdede derfor stadig ikke alene paa at forbedre det, der alt var skabt, men ogsaa paa at faa tilrettelagt nye Undervisningsomraader, som han fandt, at Erhvervslivet havde eller vilde faa Brug for. Og her kom hans store Evne til at komme i frugtbringende Kontakt med de rette Mænd inden for Erhvervslivet og til at faa disse draget ind i Arbejdet for Lærestalten, i højeste Grad denne til Gode. Vi vilde derfor have været trygge ved fremdeles at have haft ham som Chef for Lærestalten, men Skæbnen vilde det ander-

Direktør MARIUS VIBÆK
• 10. Juni 1873, † 26. Januar 1938

ledes. Af fuldt Hjerte takker vi ham for det Værk, han her har skabt til Gavn for Danmarks mange Erhverv, i hvis Fremgang han var levende interesseret.

Det er imidlertid en Selvfølge, at Direktør Vibæk ikke havde kunnet naa de Maal, han naaede at virkeliggøre, hvis han ikke havde haft dygtige og interesserede Medarbejdere. Blandt disse stod i allerførste Række Docent Hans Chr. Riis, som vi havde den store Sorg at miste for et Par Uger siden. Docent Riis,

Docent HANS CHR. RIIS
* 12. Juli 1878, † 8. Juni 1938

der efter nogle Aar i Praksis blev grebet af Lærergerningen, virkede først som Lærer ved Købmandsskolen, men allerede i 1917—18, da Handelshøjskolen paabegyndtes, bad Direktør Vibæk ham om at tage sig af Regnskabsundervisningen ved denne, og Docent Riis gik til dette Arbejde med Lyst trods det, at han vidste, at der her skulde skabes noget nyt, der i høj Grad vilde lægge Beslag paa hans Kræfter. Docent Riis var den rette Mand, og under hans dygtige Arbejde er Regnskabsvæsen blevet et veludformet, vigtigt Led i Læreanstaltens Studieplan. Han har paa sit Felt været banebrydende og efter-

lader sig mønstergyldige Undervisningsformer, for hvilke vi er ham stor Tak skyldig.

Direktør Vibæk og Docent Riis har igennem de mange Aar haft et lykkeligt og intimt Samarbejde. De har begge ikke alene viet deres Liv til vor Undervisning, men de har begge ogsaa i fuldt Maal været interesseret i efter Studiet at følge de unge, hvorfor den alt for tidlige Bortgang af disse to Mænd ikke alene vil efterlade et stort Savn inden for Læreanstaltens Ledelse og dennes Medarbejdere, men ogsaa blandt de mange, der er udgaaet fra Læreanstalten. Det er to gode Mænd, vi har mistet, og som vi holdt af, og som vi længe vil savne, og jeg ved, at jeg har alle med mig, naar jeg udtaler: »Ære være deres Minde«.

Fra Direktør *Marius Vibæks* Død til 30. Juni fungerede Formanden for Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse, Grosserer *Aage Kunst*, som Direktør for Læreanstalten.

Som Direktør for Den handelsvidenskabelige Læreanstalt efter Direktør *Marius Vibæk* ansatte Bestyrelsen for Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse tidligere Professor ved Aarhus Universitet, Dr. phil. *Christen Møller* fra 1. Juli 1938.

Det af Handelsministeriet nedsatte Tilsynsraad for Den handelsvidenskabelige Læreanstalt har i Aarets Løb holdt 2 Møder.

Eksportudvalget holdt Møde d. 15. November til Drøftelse af en videregaaende Udbygning af Eksportuddannelsen.

Docent ved Universitetet, Dr. polit. *Carl Iversen* ansattes med Handelsministeriets Godkendelse som Docent i Erhvervsøkonomi ved Den handelsvidenskabelige Læreanstalt fra 1. August 1937.

Efterfølgende Lektorer, hvis treaarige Ansættelse udløb d. 31. Juli 1938, har erklæret sig indforstaaet med at varetage deres Lektorater uforandret et Aar, da det paa Grund af Direktør *Marius Vibæks* Død var vanskeligt at gennemføre de fornødne Forhandlinger om den næste treaarige Periode:

Anders Hansen	— Livsforsikring
Poul Høybye	— Fransk
Carl Jensen	— Ulykkesforsikring
Knud Larsen	— Brandforsikring
Viggo Thorup	— Erhvervsret
Jens Toftegaard	— Erhvervsøkonomi

Direktør, cand. jur. *Knud Christensen*, der har undervist i Forsikringsret siden 1930 og har været Lektor siden 1932, har ønsket at opgive sit Lektorat med dette Undervisningsaars Udgang, men vil dog foreløbig varetage Undervisningen i Livsforsikringsret.

Direktør *Louis E. Grandjean*, der har undervist i Søforsikring siden 1927 og været Lektor siden 1932, fratræder efter eget Ønske med dette Undervisningsaars Udgang.

Endelig fratræder Lektor *Eiler Bendtsen* paa Grund af sin Udnævnelse til Forstander for den jydsk Handelshøjskole. Hr. Bendtsen har undervist i Engelsk siden 1921, i Spansk siden 1922 og har været Lektor i Spansk siden 1932.

Fabrikinspektør *Carl Ottesen*, der har undervist i Ulykkesforsikring (Forebyggelse af Ulykkestilfælde) siden 1926, fra træder paa Grund af Alder.

Den handelsvidenskabelige Lærestalts Medlem af Dansk Studiefonds Repræsentantskab er for Treaaret 1938-40 Inspektør *Holger Almdal*.

Undervisningsraadet har i Aarets Løb holdt 3 Møder til Afgørelse af foreliggende Spørgsmaal og Udarbejdelse af en ny Studieplan.

Lærerraadet for Det toaarige handelsvidenskabelige Studium og Handelssprogligt Lærerraad har holdt 4 Møder til Afgørelse af foreliggende Sager.

Der har været holdt eet Lærermøde i Korrespondentskolen til Drøftelse af Undervisningens Tilrettelæggelse.

Der er i Aar for første Gang afholdt Diplomprøve i Genforsikring, og der er ligeledes i Aar for første Gang afholdt Diplomprøve i Handel efter en ny Plan, der deler Handelsstudiet i to Specialer: Forretningsøkonomi og Varehandel.

Af Lærestaltens Censorer afgik i Aarets Løb Grosserer *J. Asmussen* ved Døden. Grosserer Asmussen var Censor i Handelsvidenskab og Tysk samt Medlem af det ved Lærestalten nedsatte Udvalg af sagkyndige for Handel.

Som Censor i Handelsvidenskab efter Grosserer Asmussen har Handelsministeriet under 28. Marts 1938 godkendt Grosserer *E. R. Rasmussen* og som Censor i Tysk Direktør *Svend Aage Wesarg*.

Som Censorer ved Diplomprøven i Genforsikring, der i Aar afholdtes for første Gang, fungerede med Handelsministeriets Godkendelse Underdirektør *O. Sagild* og Direktør *O. Østergaard*.

Den treaarige Periode, for hvilken Handelsministeriet godkender Lærestaltens Censorer, udløb d. 1. April 1938, men da det paa Grund af Direktør Vibæks Død var vanskeligt at gennemføre de fornødne Forhandlinger om den næste treaarige Periode, gav Handelsministeriet under 28. Marts 1938 sin Tilslutning til, at de hidtidige Censorer fungerede ogsaa i Eksamensperioden Maj/Juni 1938.

Foruden Lærestaltens faste Censorer medvirkede med Handelsministeriets Godkendelse Direktør, cand. polyt. *Svend Mansted* H.D. som Censor i Driftøkonomi ved Handelsvidenskabelig Afgangsprøve og Ekspeditionssekretær *K. Skat-Rørdam* som Censor i Erhvervsret ved Adgangsprøven til Specialstudierne.

Den handelsvidenskabelige Lærestalt besøgte i 1937/38 af ialt 1494 Studerende og Deltagere mod 1386 i 1936/37.

I Efterårssemestret 1432 mod 1317 sidste Aar.

I Forårssemestret 1185 » 1129 — —

Fordelt paa Studerende og Deltagere var der i 1937/38 sammenlignet med 1936/37:

Studerende.

Det toaarige Studium	108	mod	111
Specialstudier	537	»	460
Sprogstudier	234	»	259
	Ialt		
	<u>879</u>		<u>830</u>

Deltagere.

Specialstudier	110	»	128
Afgangsprøven	424	»	371
Sprogstudier	81	»	57
	Ialt		
	<u>615</u>		<u>556</u>

Antallet af Studerende og Deltagere under de forskellige Studier var som følger (til Sammenligning er i Parentes angivet Tallene fra sidste Aar):

DEN HANDELSVIDENSKABELIGE AFDELING

DET TOAARIGE STUDIUM

Studerende.

Efterårssemestret	65	(62)
Forårssemestret	65	(60)

ADGANGSPRØVEN

Deltagere.

Efterårssemestret	391	(348)
Forårssemestret	360	(344)

SPECIALSTUDIER

Handel:

Studerende.		
Efteraarsssemestret	54	(32)
Foraarsssemestret	45	(25)
Deltagere.		
Efteraarsssemestret	12	(5)
Foraarsssemestret	10	(2)

Regnskabsvæsen:

Studerende.		
Efteraarsssemestret	221	(195)
Foraarsssemestret	202	(188)
Deltagere.		
Efteraarsssemestret	3	(38)
Foraarsssemestret	2	(7)

Revision:

Studerende.		
Efteraarsssemestret	77	(66)
Foraarsssemestret	49	(56)
Deltagere.		
Efteraarsssemestret	6	(10)
Foraarsssemestret	5	(7)

Bankvæsen:

Studerende.		
Efteraarsssemestret	36	(56)
Foraarsssemestret	32	(35)
Deltagere.		
Efteraarsssemestret	0	(5)
Foraarsssemestret	0	(3)

Forsikring:

Studerende.		
Efteraarsssemestret	47	(48)
Foraarsssemestret	38	(45)
Deltagere.		
Efteraarsssemestret	10	(30)
Foraarsssemestret	6	(8)

Reklame:

Studerende.		
Efteraarsssemestret	79	(54)
Foraarsssemestret	68	(51)
Deltagere.		
Efteraarsssemestret	55	(11)
Foraarsssemestret	19	(6)

HANDELSVIDENSKABELIG KANDIDATEKSAMEN

Studerende.		
Efteraarsssemestret	11	(8)
Foraarsssemestret	7	(9)

DEN HANDELSSPROGLIGE AFDELING

DET TOAARIGE STUDIUM

Studerende.		
Efteraarsssemestret	41	(46)
Foraarsssemestret	38	(41)

SPROGSTUDIER

Translatørskolen:

Studerende.		
Efteraarsssemestret	59	(62)
Foraarsssemestret	48	(48)

Korrespondentskolen:

Studerende.		
Efteraarsssemestret	152	(160)
Foraarsssemestret	158	(155)
Deltagere.		
Efteraarsssemestret	80	(54)
Foraarsssemestret	13	(19)

Undervisning til Spanskprøven:

Studerende.		
Efteraarsssemestret	15	(24)
Foraarsssemestret	10	(19)
Deltagere.		
Efteraarsssemestret	0	(2)
Foraarsssemestret	0	(1)

UNDERVISNING AF HANDELSSKOLELÆRERE

Deltagere.		
Efteraarsssemestret	19	(21)

I Efteraarsssemestret blev der paa Foranledning af De Studerendes Centraltuberkuloseudvalg gennemført en Tuberkuloseundersøgelse af de Studerende under Det toaarige Studium i Lighed med tilsvarende Undersøgelser ved de andre højere Læreanstalter.

Læreanstaltens Studerende har haft Adgang til Dansk Litograf Laugs Jubilæumsudstilling 7.-21. November i Kunstindu-

strimuseet. Endvidere stillede Dansk-Engelsk Selskab et Antal Adgangskort til Raadighed for de Studerende til et Foredrag d. 22. November af Major *Stephen W. Price, M.C.* om *History and Activities of the Guilds of the City of London*. Endelig indbød Grossist-Sammenslutningen af 1930 de Studerende til et Foredrag d. 30. November af Landstingsmand, Konsul *J. Villemoes* om *Handelspolitik og Valutacentral* og til et Foredrag d. 3. Februar af Landsretssagfører *N. P. Madsen Mygdal* om *Valutalov og Valutapraksis*.

Læreanstalten havde i December Besøg af Foreningen *Niels Brock*. Direktør Marius Vibæk gjorde kort Rede for Studierne ved Læreanstalten, hvorefter de Besøgende fik de forskellige Undervisningslokaler, Bibliotek og Institutter forevist.

Den 21. Januar 1938 vedtog Bestyrelsen for Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse at opføre en ny Bygning til Den handelsvidenskabelige Læreanstalt, som i de sidste Aar har haft vanskeligt ved at skaffe Plads til alle, der ønskede Adgang til Læreanstalten. Bygningen opføres paa Hjørnet af Rosenørns Allé og Julius Thomsens Plads efter Tegninger af Arkitekt *Viggo Jacobsen*. Grundstenen nedlagdes d. 19. Marts.

Som sædvanlig stillede Læreanstalten Lokaler til Raadighed for Den teoretiske Del af Revisoreksamen i Oktober/November, til Ejendomsmæglereksamen i November, til Skibsmæglereksamen i Marts/April, og til Den praktiske Del af Revisoreksamen i April/Maj/Juni. Desuden stilledes Lokaler til Raadighed for Købmandsskolens Akkvisitør-Kursus i Februar, for Stenografisk Selskabs Stenografilærereksamen i Maj/Juni og for Handelsministeriets Feriekursus for Handelsskolelærere i Juli/August.

I Skriftrækken »Fra Institutter og Studiekredse« er udkommen *Børge Barfod: Reklamen i teoretisk-økonomisk Belysning* og *H. C. Christiansen: Dansk Importhandel og Indførselsrestriktionerne*.

Læsesalen og Haandbiblioteket har været tilgængelige daglig Kl. 9–21. Udlaanet har været aabent Kl. 12–14 og hver Aften (undtagen Lørdag) Kl. 18.30–19.30.

Biblioteket tæller ca. 11.300 Bd., deraf C. Hages Bibliotek 2.700 Bd. Antallet af Udlaan har været 2.752 Bd., deraf til

Provinsen 70 Bd. Tilvæksten af udenlandsk Litteratur har været offentliggjort i Statsbibliotekernes Accessionskatalog, og Dele af den i Nationalekonomisk Tidsskrifts Litteraturoversigt.

De Studerende har af Bibliotekaren faaet gennemgaaet Haandbiblioteket og de bibliografiske Hjælpemidler.

Udvalget for Reklamebiblioteket afholdt sit aarlige Møde d. 14. Juni. Denne Afdeling af Biblioteket tæller 533 Bd., deraf 259 Bd. Tidsskriftlitteratur. I Stedet for Direktør, Dr. Vibæk valgtes Direktør, Prof. Dr. Christen Møller til Udvalgets Formand.

Som Assisterenter i Biblioteket har følgende fungeret: November—December Frk. Maren Bunk, N. B., Januar—Marts mag. art. Niels Kaas Johansen og siden April stud. polit. Per Boesen.

Blandt Gaverne til Biblioteket er der særlig Anledning til at nævne, at den franske Stat har skænket Bøger til et Beløb af 5000 frcs., og at Biblioteket af afdøde Grosserer Asmussens Bogsamling har faaet Lov at udtage en værdifuld Samling økonomisk Litteratur.

Antallet af løbende Tidsskrifter er 157. Deraf modtages følgende gratis fra Udgiveren:

The Agricultural Export.
Andelsbladet.
Anglo-Danish Journal.
Assurancetidende.
Assurandøren.
Avertering.
Banco Central de la Republica Argentina: Economic Review.
Bank gospodarstwa krajowego: Monthly Bulletin.
Bank handlowy w warszawie: Bulletin mensuel.
Bank of London & South America: Fortnightly Review.
Bank Polski: Bulletin.
Bank-Statistik, udg. af den finske Bankinspektion.
Banque Nationale de Tchécoslovaquie: Bulletin.
Banque Nationale Française: Informations Commerciales.
Barclays Bank: Monthly Review.
Bericht über den internationalen Markt für Milch und Molkereiprodukte.
Brandfare og Brandværn.
Brandskydd.
Brugsforeningsbladet.
Bulletin Statistique du Ministère des Finances, Varsovie.

Danmarks Handels- og Søfartstidende
Dansk Emballage.
Dansk Fiskeritidende.
Dansk Forsikringstidende.
Dansk Kolonial Grossist-Tidende.
Dansk Smør- og Margarinehandler-Tidende.
Danske Bankforeningers Tidsskrift.
Detail-Fiskehandler-Bladet.
Deutsche Bank: Wirtschaftliche Mitteilungen.
Ekonomien.
Ekonomisk forum.
Federal Reserve Bank: Monthly Review.
Federal Reserve Bulletin.
Finlands Bank: Monthly Bulletin.
Finnish Trade Review.
Foreign Agriculture.
Foreign Crops and Markets.
Gjallarhornet.
De grafiske Fag.
Handelsvidenskabeligt Tidsskrift.
Kommersiella meddelanden.
Kooperatören.
Københavns Handels-Tidende.
Københavns statistiske Kontors Publikationer.
Landmandsbanken: Monatsbericht.

Lietuvos Bankas: Bulletin.
 Lloyds Bank: Monthly Review.
 Midland Bank: Monthly Review.
 Månedssstatistikk over de private norske
 aktiebanker og sparebanker.
 The National City Bank:
 Economic Conditions.
 National Provincial Bank: Natproban.
 New York Trust Company: The Index.
 Nordisk Forsikringstidsskrift.
 Nordisk Speditör Förbunds Tidsskrift.
 Norges Bank: Monthly Report.
 Officiel Orgaan van den Algemeenen
 Nederlandschen Zuivelbond.
 Propaganda.
 Revue H. E. C.
 Revision og Regnskabsvæsen.
 Scandinavian Shipping Gazette.
 Schweizerische landwirtschaftliche
 Marktzeitung.

Schweizerischer Bankverein:
 Monatsbericht.
 Skandinavisk aktuarietidsskrift.
 Skandinaviska Kreditaktiebolaget:
 Kvartalsskrift.
 Sparekassetidende.
 The Standard Bank of South Africa:
 Monthly Review.
 Statistisk Departements Publikationer.
 Svenska Bankföreningens Skrifter.
 Svenska Handelsbanken: Index.
 Tidsskrift for Industri.
 Udenrigsministeriets Tidsskrift.
 Utdrag av Norges Banks bøker.
 Westminster Bank: Review.
 World Trade.
 Översikt utvisande Riksbankens till-
 gånge og skulder.

Biblioteket har desuden modtaget Gaver fra:

Assurandør-Societetet.
 Banktilsynet.
 Grosserer J. L. Bjørner.
 Bureau of Business Research, Univ.
 of Michigan.
 Commerzbibliothek, Hamburg.
 The Co-operative Wholesale Soc., Man-
 chester.
 Finlands Gesandtskab.
 Fiskeridirektoratet.
 Forsikringsforeningen.
 Frankrigs Regering.
 Frihandelsklubben af 1932.
 Fællesforeningen for Danmarks Brugs-
 foreninger.
 Generaldirektoratet for Post- og Tele-
 grafvæsenet.
 Etatsraadinde Laura Glückstadt.
 Ingeniør Marius Gormsen.
 Grosserer-Societetets Komité.
 Handelshögskolan, Göteborg.
 Handelshögskolan, Stockholm.
 Industriforeningen.
 Institutet for Historie og Samfunds-
 økonomi.
 Mejeriskolelærer Th. Kirkegaard.
 Kokusai bunka shinkokai, Tokyo.
 Det kgl. Bibliotek.

Kontoret for forretningsøkonomisk
 forskning i Bergen.
 Kontoret for Mejeri-Statistik, Aarhus.
 Kraks Legat.
 Professor Thorkil Kristensen.
 Generalkonsul, Dr. E. Krüger.
 Københavns Kommunebiblioteker.
 Københavns statistiske Kontor.
 Landbrugsraadet.
 Landøkonomisk Driftsbureau.
 Norges kooperative landsforening.
 Sekretær Knud Felch.
 Reitzels Boghandel.
 Revisions- og Forvaltnings-Institutet.
 Sammenslutningen af Arbejdsgivere
 indenfor Cigarindustrien i Danmark.
 De samvirkende danske Andelsslagte-
 riers Fælleskontor.
 Statistisk Departement.
 Statsbiblioteket i Aarhus.
 Grosserer Poul Stern.
 Svenska ekonomföreningen.
 Teknisk Bibliotek.
 Udenrigsministeriet.
 Universitetet i Heidelberg.
 Universitetets økonomiske institutt,
 Oslo
 Universitetsbiblioteket.
 Professor J. Warming.

Yderligere modtager Biblioteket adskillige Aarsberetninger og
 Regnskaber gratis.

Det handelsvidenskabelige Forskningsinstitut offentliggjorde i Løbet af Undervisningsaaaret

Meddelelse Nr. 2, Skandinaviske Handels-Normal I, Den skandinaviske Engros- og Detailhandels Udvikling i det sidste Aarti,

hvoraf der blev trykt en engelsk Udgave under Titlen

Standard Figures of Scandinavian Distribution I, The Development of Scandinavian Wholesale and Retail Trade during the last Decade.

Meddelelse Nr. 3, Skandinaviske Handels-Normal II, Den skandinaviske Detailhandels Bruttoavancer, Omkostninger og Ydelser,

der omhandlede følgende Brancher:

Levnedsmidler og Kolonialvarer inkl. Brugsforeninger
Tobaks- og Tekstilhandel
Varehuse og Stormagasiner samt Enhedsprisforretninger
Skotøjs-
Isenkram- og
Boghandel.

Kapitlet om Levnedsmiddel-Detailhandelen blev paa Urtekræmmerforeningens Foranledning udsendt i Særtryk til denne Forenings Medlemmer med et Foredrag under Titlen:

Detailhandelens Udvikling og nye Problemer.

Endvidere foreligger en foreløbig duplikeret Bearbejdelse af
Industri-Normal for Grøntkonserver-Industrien.

Denne Beretning vil senere udkomme i trykt Form.

Instituttet fortsætter den lagte Linie for sit Arbejde og har foreløbig indsamlet Materiale til et Hefte angaaende den skandinaviske Engroshandels Normal. Undersøgelserne af Industriens Normal vil blive fortsat foreløbig med Undersøgelser af andre Grene inden for Næringsmiddelindustrien.

Paa et Møde i Stockholm den 23. April 1938 etableredes et fælles-nordisk handelsvidenskabeligt Forskningsarbejde mellem de forskellige erhvervsøkonomiske Institutter i de skandinaviske Lande. Sammenslutningen, der benævnedes *Nordiska Samarbetet för Företagsekonomisk Forskning*, fik foreløbigt Sæde i Stockholm, men vil efter en toaarig Periode skiftevis blive henlagt til de forskellige nordiske Lande.

I Eksportinstituttet er alle nyudarbejdede Opgaver blevet registreret i de tre Kartoteker:

Danmarks Samhandel med enkelte Markeder,
Danmarks Eksport og Import af vigtige Varer og
Eksportteknik,

og Kartotekerne omfatter nu ca. 425 Opgaver.

I Overensstemmelse med de Ønsker, der blev fremsat paa Eksportudvalgets Møde d. 15. November 1937, er Undervisningen i Specialet Varehandel ændret saaledes, at der dels behandles et fast Marked *England*, dels et skiftende Marked, hvortil man som det første har valgt *Balkanlandene*. Foruden den egentlige Eksportundervisning vil der blive holdt Forelæsninger over de paagældende Markeders Kultur og Erhvervsgeografi.

Regnskabsarkivet har fortsat sin Indsamling af Regnskaber og Beretninger fra Erhvervsvirksomheder. Man har videreført Udarbejdelsen af et Indeks over Artikler om Regnskabsvæsen, Revision o. l. i Tidsskrifter, der i Handelsvidenskabeligt Bibliotek er tilgængeligt for enhver interesseret.

Reklameinstituttet har fortsat og udvidet sin Virksomhed paa en Række Felter. Instituttets Samlinger og dets Oplysnings- og Litteraturservice er i udstrakt Grad blevet benyttet af reklameforbrugende Erhvervsvirksomheder, og navnlig har de Studerende benyttet Instituttet som Laboratorium og modtaget Vejledning af Assistenten.

Samlingerne er — foruden den løbende Supplering — særlig forøget med Specialsamlinger af udenlandsk Reklame, af Byreklame og af Emballage. Det internationale Reklametidsskrift-

Index er ført à jour og har vist sig at være af stor Betydning ved Udarbejdelse af Studiekredsopgaver etc.

I det forløbne Arbejdsaar afsluttede Assistenten, cand. merc. E. Alkjær, sine Undersøgelser over Emballage som Reklame-middel og som Omkostning. Resultaterne samledes i den Opgave, som Assistenten fik godkendt som Hovedopgave ved Handelsvidenskabelig Kandidateksamen: *Konsum-Emballagen i det moderne Produktions- og Afsætnings-System*. Endvidere er paa-begyndt en større Undersøgelse over Varenavnes og Varemærkers reklame- og salgsmæssige Betydning.

Forsikringsarkivet, der er opstillet paa Læsesalen, har i det forløbne Aar været til Disposition for de Forsikrings-studerende.

Paa C. F. Tietgens Fødselsdag d. 19. Marts udsattes følgende Prisopgave:

Der ønskes en Redegørelse for den danske Industris syd-amerikanske Aftagermarkeder samt for de handelspolitiske og kommercielle Betingelser for Udvidelse af Industri-eksporten til Sydamerika.

Besvarelser skal indsendes til Lærestaltens Direktør inden 19. Marts 1939.

Lærestalten modtog Marts 1938 en Besvarelse af den i 1937 udsatte Prisopgave. Til Bedømmelse af Besvarelsen nedsattes et Udvalg bestaaende af Grosserer Aage Kunst (Formand), Sekretær Svend Aage Holbæk, Professor, Dr. Max Kjær Hansen, Redaktør Roger Nielsen og Direktør Paul Tillge. Udvalget kom til følgende Resultat:

Under Mærket »Salgsbudgettering« er indkommet en Besvarelse af den stillede Prisopgave paa 102 maskinskrevne Sider. Afhandlingen beskæftiger sig i udpræget Grad med det principielle Grundlag for Budgetsystemets Anvendelse inden for Afsætningen, men der savnes en grundlæggende Tilknytning af Salgsbudgetteringen til hele det almindelige Budgetsystem og derunder navnlig til Finansbudgettet.

I den stærkt principielle Behandling er der helt set bort fra en Redegørelse for Princippernes og Systemets praktiske Anven-

delse med Opstilling af Budgetskemaer, hvilket bevirker, at Stoffet bliver uoverskueligt, ligesom Princippernes praktiske Betydning tilsløres i Stedet for at klargøres. Dette skyldes ogsaa, at Forfatteren kun beskæftiger sig med den første Del af den stillede Opgave og slet ikke behandler Betydningen af og Mulighederne for Budgetplanlægningens Gennemførelse i danske Virksomheders Salgsorganisation.

Disse Forhold bevirker, at Udvalget ikke har kunnet indstille Besvarelsen til Belønning med Tietgen-Medaillen. Udvalget skønner imidlertid, at der trods de fremhævede Mangler er præsteret et Arbejde, der viser Forfatterens intime Kendskab til den internationale Budget-Litteratur og Evne til at vurdere og behandle de Principper, der danner Grundlaget for Budgetplanlægnings-Systemet. Paa dette Grundlag tilkendes der Forfatteren den til Tietgen-Guldmedaillen knyttede Pris paa Kr. 1000,—.

Aage Kunst Svend Aage Holbæk

Max Kjær Hansen Roger Nielsen Paul Tillge.

Ved Navnesedlens Aabning viste Forfatteren sig at være Fuldmægtig *Tage Bak Jensen H.A., Magasin du Nord.*

For Finansaaet 1937/38 modtog Lærestalten et Stats tilskud paa Kr. 43.200. Grosserer-Societetet har som sædvanlig ydet et Tilskud paa Kr. 2500.

Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse har af sine Legatmidler ydet et Tilskud paa Kr. 6766 og dækket Lærestaltens Underskud i Aaret 1936/37 med Kr. 33.639,59.

Otto Mønstedts Fond har til Studier ved Lærestalten og til Studieophold i Udlandet bevilget i alt Kr. 21.750 til tidligere og nuværende Studerende ved Lærestalten.

Til fortsat Studium ved Lærestalten ydedes der under

Det toaarige Studium:

Aage Morning.....	Kr. 300,00
Erik Lunøe	» 1200,00
Ivan Petersen	» 400,00
Carl Otto Drehn	» 400,00
Ib Alvin	» 600,00
Erik Otto	» 1200,00

Paul Monrad	Kr. 800,00
Arne Granborg	» 300,00
Peter Thorsen Christensen	» 1200,00
Vibeke Munch	» 800,00
Poul Peter Rasmussen	» 1200,00
Erik Kaa	» 400,00
Hilda Kristensen	» 800,00
Christian Jensen.....	» 1200,00

Den danske Købmandsskole i London:

S. A. Brinch-Nielsen.....	Kr. 1200,00
Torkild Mortensen.....	» 1200,00
Lilly Andersen	» 1200,00
Ingeborg Lomholt Bech	» 1200,00

Studieophold i Udlandet:

Ernst Asmussen (Frankrig).....	Kr. 2000,00
Erik Bastrup-Birk (Wien)	» 1350,00
Axel Sundby Rasmussen (Tyskland)...	» 1000,00
Ole Korsager-Madsen (Tyskland)	» 1800,00

Renterne af Peter Petersen og Hustrus Legat Nr. 6 for Juni Termin 1937 blev tildelt *Aage Morning*, der blev optaget under Det toaarige handelsvidenskabelige Studium September 1936, med Kr. 877. Samme Legats Renter for December Termin 1937 blev tildelt *S. A. Brinch-Nielsen*, der blev optaget under Det toaarige handelsvidenskabelige Studium 1936, ligeledes med Kr. 877. Emil P. Hertz og Hustrus Legat, hvoraf der var Kr. 300 til Uddeling, blev tildelt *Hans Erik Hansen*, der blev optaget under Det toaarige handelsvidenskabelige Studium i September 1936.

Til Det internationale Erhvervskursus, som i Aar afholdtes i Tyskland, tildeltes der Kr. 500 til *Arno F. Saxe*, der bestod Handelsvidenskabelig Afgangsprøve i Maj/Juni 1938.

Til en Studierejse til England tildeltes der *Ulf Jensen*, der forbereder sig til Translatøreksamen i Engelsk, Kr. 450, og til en

Studierejse til Tyskland *Helmuth Norsker*, der forbereder sig til Translatøreksamen i Tysk, Kr. 400.

Under Det toaarige Studium bevilgedes der i Efteraarssimestret 12 hele Fripladser, i Foraarsseimestret 20 hele Fripladser. Under Special- og Sprogstudierne bevilgedes der for Undervisningsaaret 1937/38 35 halve Fripladser og for Foraarsseimestret alene 5 halve Fripladser.

Den handelsvidenskabelige Lærestalts Studiefond, der traadte i Virksomhed Foraaret 1937, har udlaant Kr. 3200.— til 6 Studerende til Gennemførelse af Det toaarige handelsvidenskabelige Studium og Kr. 500.— til 1 Studerende til Gennemførelse af Diplompøven i Reklame.

Ved en Rusfest, der fandt Sted Lørdag d. 9. Oktober, blev Aarets nye Studerende modtaget. Festen var ligesom i Fjor arrangeret af H. A.-Sammenslutningen. Rustalen holdtes af Handelsminister *Johs Kjærboel*. Til Stede ved Festen var foruden nuværende og tidligere Studerende Medlemmer af Grosserer-Societetets Komité og af Bestyrelsen for Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse samt Lærestaltens Lærere. Direktør *Marius Vibæk* var paa Grund af Sygdom forhindret i at deltage i Festen.

Efter at H. A.-Sammenslutningens Formand, Fabrikant, Dr. *Svend Heineke* H. A. havde budt velkommen, holdt Handelsministeren en indtrængende og tillige varm Tale til de unge, hvem han lagde paa Sinde ikke at tabe Troen paa, at der er Plads for alle unge, naar de blot ikke lægger Hænderne i Skødet i Haabløshed over for de mange Vanskeligheder, der møder dem nuomstunder, men gaar til Arbejdet med det gode Humør og Samfundssind, som er livsnødvendige Faktorer i det moderne Samfund.

Fabrikant Heineke takkede Handelsministeren for Rustalen, og derefter takkede en af de Studerende, *Jørgen Hovind*, for den smukke Modtagelse, Lærestalten og H. A.-Sammenslutningen havde givet dem. Grosserer *Aage Kunst* talte for H. A.-Sammenslutningen og omtalte de Udvidelsesplaner, som Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse har lagt for at skaffe Plads til Lærestaltens Undervisning. Ingeniør, cand. polyt. *G. Schned-*

ler H.A. talte for Den handelsvidenskabelige Lærestalt og Kontorchef Bernh. Baaring H.A. for Gæsterne ved Rusfesten.

Lærestaltens Aarsfest blev afholdt Fredag den 24. Juni Kl. 20. Festen overværedes af Overborgmester *Viggo Christensen*, Professorerne *O. Borum* og *Carl Rasting*, Minister *Erik Biering*, ledende Erhvervsmand, Bestyrelsen for Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse, Lærestaltens Lærere og Censorer.

Efter en Indledningssang bød Formanden for Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse, Grosserer *Age Kunst*, velkommen og mindedes Direktør *Marius Vibæk* og Docent *Hans Chr. Riis*, der er afgaaet ved Døden i Aarets Løb. Grosserer Kunst rettede derefter nogle Velkomstord til Lærestaltens nye Direktør, Professor, Dr. phil. *Christen Møller* og aflagde Beretning for Lærestaltens Virksomhed i det forløbne Aar. Forfatteren til den prisbelønnede Tietgen-Prisoppgave fik overrakt en Check paa Kr. 1000.—, og Hr. Kunst lykønskede sluttelig Aarets Dimittender, af hvilke den anden Handelsvidenskabelige Kandidat fik sit Eksamensbevis overrakt.

Efter Formandens Tale holdt Docent, Dr. polit. *Carl Iversen* den foran aftrykte Forelæsning om »Nationaløkonomiens Forhold til Handelsvidenskab og Driftsøkonomi«, og Højtideligheden i Festsalen sluttede derefter med Musik og Sang. Gæsterne samledes nu til en lille Forfriskning, medens nuværende og tidligere Studerende fortsatte med en Sommerfest, der var arrangeret af de til Lærestalten knyttede Foreninger.

I Handelsvidenskabelig Studiekulub har der i Aarets Løb været holdt følgende Foredrag med efterfølgende Diskussion:

Raadmand S. Munk	Beskatning af Brugsforeninger.
Bankfuldmægtig V. Rønnow....	Et nyt Gennemskrivningsbogholderi for Handelsvirksomheder.
Docent Hans Chr. Riis.....	Usynlige Reserver.
Kontorchef C. Helkett	En kort Oversigt over de nyere Skattelove.
Salgschef V. Mortensen	Kontorarbejdets Mekanisering.
Overregistrator H. B. Krenchel .	Nyere Aktieselskabslovgivning.

Af Handelsvidenskabeligt Tidsskrift har Foreningen udsendt 1. Aargang Nr. 3—6 og 2. Aargang Nr. 7.

Klubben havde ved Aarets Udgang 526 Medlemmer.

I Bankklubben har der i Aarets Løb været holdt følgende Foredrag med efterfølgende Diskussion:

H.C.F.Holgate B.Sc..... Reflections on English Banking.
 Bankkamrer Y.Ekström..... Sedelutgivningen og Svenska Bankbolag.
 Bankassistent Dan Diemer..... Indtryk fra en Rejse i Tyskland, Eng-
 land og Frankrig.
 Kontorchef, cand. jur. A.Møller... Gældsbevordningen (2 Foredrag).

Klubben havde ved Aarets Udgang 81 Medlemmer.

I Forsikringsklubben har der i Aarets Løb været holdt følgende Foredrag med efterfølgende Diskussion:

Frk.Louise Skouenborg H.D.:... U.S.A. o.m.a. (Indtryk fra en Studierejse).
 Prokurist Povl Sallov:..... Man moderniserer et Forsikringselskab.
 Arkitekt Poul Henningsen:..... Filmen som Propagandamiddel.
 Landsretssagfører Henrik Bache:.. Hvad bør Ansvarsforsikringen omfatte?
 Bogholder Holger Lorenzen H.D.: Gammeldags Forsikringsungdom.
 Fuldmægtig S.Jonassen:..... Medarbejderbladet og dets salgsmæssige
 Betydning.
 Erik Jensen H.D.:..... Behøver Folkeforsikringen et Forsvar?
 Poul Gehl-Madsen H.D.:..... Akkvisitørens Service-Arbejde.
 (Fællesmøde med »Sociøkonomisk
 Samfund») Kontorchef, cand. polit.
 Carl Jensen:..... Den danske Arbejder-Ulykkesforsikring
 i social og forsikringsmæssig Belysning.

I Februar opførte Medlemmer fra »Baltica« en instruktiv Ulykkesforsikrings-Sketch: En Time i Realklassen. (Denne Aften overværedes bl.a. af Deltagerne i Købmandsskolens Akkvisitør-Kursus).

Klubben havde ved Aarets Udgang 286 Medlemmer.

Handelsvidenskabelig Reklameklub er en Sammen- slutning af samtlige Salgs- og Reklame H.D'er. Foreningens Formaal er at samle Medlemmerne til faglige Drøftelser, at varetage fælles Interesser og at medvirke til, at den moderne Salgs- og Reklamevidenskab vinder Indpas i Erhvervslivet. Foreningen har i Aarets Løb afholdt en Del Møder og Sammen- komster. Medlemsantallet er ialt 42. Foreningens Bestyrelse er: Reklamechef *F.Velschow-Rasmussen* (Formand), Prokurist *Ivar Abildhøj* (Næstformand), Annoncechef *Fritz Holle* (Kasserer), Annoncechef *Peder Pedersen* (Sekretær) og Reklamechef *P. Molitor-Lenschau*.

H.A. »Sammenslutningen har som tidligere gennemført den faglig-teoretiske Side af sin Virksomhed ved en Række Foredrags- og Diskussionsaftener:

Kontorchef Bernh. Baaring H.A.: . Detailhandelen i Støbeskeen.

Turistchef, cand. polyt. Mogens Lichtenberg H.D.: Danmarks Ansigt overfor Udlandet.

Cand. polit. Børge Barfod H.A.: . . Økonomi og naturvidenskabelig Metode.

Cand. polit. Jack G. Westergaard: . . Kan Værdierne sikres mod Konjunktursvingninger?

Dr. rer. pol. Erik Lyng H.A.: Grafiske Fremstillinger i Organisationens Tjeneste.

Lærestalten overdrog som tidligere Aar H.A. »Sammenslutningen i Forbindelse med Handelsvidenskabeligt Studenterråd at arrangere Rusfesten. Denne fandt Sted den 9. Oktober 1937 med Handelsminister *Johs. Kjærboel* som Rustaler og H.A. »Sammenslutningens Formand, Dr. rer. pol. *Svend Heineke* H.A. som Ordfører.

Sammenslutningen har haft en meget betydelig Tilgang af Medlemmer, saaledes at Medlemsantallet nu er ca. 100.

Den 8. September 1937 stiftede Diplomtagerne i Handel ved Lærestalten Foreningen Handelsklubben med det Formaal at vedligeholde Forbindelsen med Lærestalten og at samle Medlemmerne til faglige Drøftelser.

Bestyrelsen bestaar af: *J. Færch-Jørgensen*, Formand, *Gudrun Bach* og *Erik Correll Larsen*.

DEN HANDELSVIDENSKABELIGE AFDELING

DET TOAARIGE STUDIUM

Studerende

optaget i Efteraaret 1937.

Alvin, Ib	mat.	Studentereksamen.
Andersen, Jørgen	Realeksamen,	Handelseks.
Birkedal-Olsen, Vagn	mat.	Studentereksamen.
Bierregaard, Knud	—	—
Christensen, Hans	nyspr.	—
Eriksen, Knud	—	—
Grønlund-Olsen, Tage	—	—
Hansen, Hans Erik	mat.	—
Holten, Mogens	—	—
Hovind, Jørgen	—	—
Ibsen, Kaj	—	—
Jespersen, Tage Gram	—	—
Larsen, Henning	mat.	—
Liebergreen, Julius	—	—
Lunøe, Erik	—	—
Manford-Hansen, Poul	nyspr.	—
Munch, Vibeke	mat.	—
Møller-Jensen, Poul	—	—
Nielsen, Ellen	—	—
Nordengaard, Thorkild	nyspr.	—
Olsen, Johannes	Realeks.,	Hdl.medhjlp eks.
Otto, Erik	Realeks.,	Hdl.medhjlp.eks.
Pedersen, Bodil	mat.	Studentereksamen.
Petersen, Uffe	—	—
Povlsen, Axel	—	—
Pødenphant, Erik	—	—
Rasmussen, Henrik	—	—
Rasmussen, Holger	—	—
Rasmussen, Poul	—	—
Retlev, Jon	nyspr.	—
Røddik, Niels-Peter	—	—
Salmon, Erik	mat.	—
Schmidt, Willy	—	—
Schou, Karsten	—	—
Sørensen, Hans	—	—
Thorsen Christensen, P.	—	—
Transe Hansen, Helge	—	—

Jørgen Andersen, Johannes Olsen og Erik Otto, der ikke har Studentereksamen, optoges endeligt som Studerende fra Foraars-
semestret 1938.

I Efteraarssemestret var der 37 1.Aars Studerende. I Foraarssemestret var der ligeledes 37 Studerende.

Alle Studerende havde som de to forlangte Fremmedsprog valgt Engelsk og Tysk. Desuden havde 3 Fransk og 2 Spansk som valgfrit Fag.

I Efteraarssemestret var der 28 2.Aars Studerende, i Foraarssemestret ligeledes 28, hvoraf 27 indstillede sig til Afgangprøven i Maj/Juni.

I det forløbne Undervisningsaar har der været indrettet følgende Studiekredse for de Studerende: Studiekreds I for 1.Aars Studerende i Foraarssemestret under Ledelse af Docent, Dr.Z.D. Lando, Studiekreds II for 2.Aars Studerende i Efteraarssemestret under Ledelse af Professor, Dr.Julius Hirsch, Studiekreds III A for 2. Aars Studerende i Foraarssemestret under Ledelse af Docent, Dr.Z.D.Lando og Studiekreds III B for 2.Aars Studerende i Foraarssemestret under Ledelse af Professor, Dr. Max Kjær Hansen.

I Studiekreds I har de Studerende holdt nedenstaaende Foredrag:

K.Birkedal Olsen	Forsyningskilder for Landbrugets Raastoffer.
K.Bjerregaard	Torvehandel, Varekreds og Personer.
Hans Christensen	Københavns Havn.
T.Grønlund Olsen	Den danske Olieindustri og dens Aftagermarkeder.
J.Hovind	Det danske Tekstilmarked, dets Forsyningskilder og Afsætningsorganisation.
J.Libergreen	Handelens Finansiering.
Erik Lunøe	Kolonialhandelens Indkøbsmarkeder og Indkøbsmaader.
P.Manford Hansen	Andelsforetagender i den danske Udenrigshandel.
Ellen Nielsen	Forsyningskilder for Industriens Raastoffer.
Thorkild Nordengaard	Levnedsmiddelhandelen i Provinsen.
Erik Otto	Det danske Marked for Skotøjsutensilier.
Peter Thorsen Christensen	Auktioner og deres Benyttelse i den danske Engros-handel.

De øvrige Studiekredsdeltagere har dels virket som Opponenten ved ovennævnte Foredrag, dels afleveret mundtlige og skriftlige Referater paa Grundlag af *Børsen*, *The Economist*, *Finanstidende*, *Grosserer-Societetets Handelsberetning*, *L'Economiste*, *Wirtschaftsdienst*, *Økonomi og Politik* o.a.

I Studiekreds II har 2. Aars Studerende afleveret følgende skriftlige Opgaver:

S. A. Brinch-Nielsen	Prisdannelse for Hvede.
Carl Otto Drehn	Forsendelsesforretninger i Udlandet og Danmark.
Lillian Friederichsen	Detailhandelens Svingninger.
Arne Granborg	Aktieselskaber.
Hans Erik Hansen	De faste Omkostninger og deres Indflydelse paa Prisdannelsen.
Erik Holm	Kapitaldannelse og Hovedkreditkilder i Danmark.
Tage P. Nielsen	Moderne Statusopfattelser.
Arno F. Saxe	Prisdannelsen for Færdigvarer med særligt Henblik paa prisbestemte Varer.
Ib Thomsen	Byggeforetagenders Finansieringskilder og -former i Danmark
Hanne Würtzen	Bedriftsrevisionens Hovedformer.
J. Wolff Hansen	Det offentliges Priskontrol.

I Studiekreds III A har de Studerende holdt følgende Foredrag:

S. A. Brinch-Nielsen	Foderstofimport under økonomisk og handelsteknisk Synsvinkel.
Børge Christiansen	Dansk Fiskeri og dets vigtigste Markeder.
Carl Otto Drehn	Osteproduktion og Ostemarkeder.
Arne Granborg	Markedet for Mejeripreparater hjemme og ude.
Erik Kaa	Maskineksport til oversøiske Markeder.
Herluf Nedergaard	Den internationale Trælasthandel.
Roald Farbst.	Danmarks Ægproduktion og dens udenlandske Markeder.
Ivan Pedersen	Fjerkræavl og Fjerkræsalg.

I Studiekreds III B har de Studerende holdt følgende Foredrag:

Thorbjørn Andersson	Konjunkturprognose.
Inger Christensen	Salgslovgivning.
Lise Correll	Direkte Reklame.
Lillian Friederichsen	Detailprisregnskabet.
Hans Erik Hansen	Varetilpasningen saavel paa Konsumentvaremarkedet som paa Producentvaremarkedet.
Erik Holm	Reklamelovgivning.
A. Fich-Jensen	Lønningssystemernes Betydning og Anvendelse inden for Salget.
Nielsole Jørgensen	Sælgertyper.
Ellen Krog	Reproduktionsteknik og Trykkemetoder.
Aase Lange	Mærkevarerne og deres Betydning.
Karen Margrethe Lassen	Salgsarbejdets Markedstilpasning saavel paa Konsumentvaremarkedet som paa Producentvaremarkedet
Aage Morning	Varedifferentiering og Mærkedifferentiering.

Tage Nielsen	Kontrollen med Salgsarbejdet.
Leif Nørmark	Typen og Sats.
Eigil Pedersen	Den praktiske Gennemførelse af Markedsanalysen.
Poul Reitzel	Kontrollen med Reklamen.
Bent Rygner	Reklamebudgetter.
Arno Saxe	Oplysningstjenesten.
Ib Thomsen	Efterretnings-tjenesten.
J. Wolff Hansen	Analysen, deres Omfang og Betydning for Salgsarbejdet.
Hanne Würtzen	Den monopolistiske Konkurrences Indflydelse paa Prisdannelsen, belyst ud fra Chamberlin: Theory of Monopolistic Competition.

Under en Gennemgang af Eksporthandelen og dens Organisation for 2. Aars Studerende i Foraarssemestret blev der udsat følgende Opgaver:

Thorbjørn Andersson...	Danmarks Samhandel med U.S.A.
Lise Correll	Danmarks Samhandel med Frankrig og dets Kolonier.
Hans Erik Hansen	Danmarks Samhandel med den sydafrikanske Union.
Erik Holm	Den internationale Kartoffelhandel med særligt Henblik paa Danmarks Eksportmuligheder.
Aage Morning	Emballering og Udstyr i Eksporthandelen.
Tage Nielsen	Speditørens Funktioner i Udenrigshandelen.
Eigil Pedersen	Tysklands Selvforsyningspolitik og dets Landbrugsimport med særligt Henblik paa Danmarks Andel i denne.
Arno Saxe	Ottawa-Aftalernes Indflydelse paa den interimperiale Handel.
Ib Thomsen	Danmarks Handel med Kødkonserver.

Undervisningen i Erhvervsøkonomi har formet sig lidt anderledes end sædvanligt, idet man har paabegyndt en Omlægning af den Rækkefølge, hvori de forskellige Dele af Faget gennemgaaes. Denne har selv sagt kun kunnet gennemføres for første Aars Studerende, mens andet Aars Studerende har afsluttet Studiet efter den tidligere Ordning.

I. Første Aars Studerende:

1) Docent, Dr. polit. Carl Iversen har i tre ugentlige Timer i Efteraarssemestret og en ugentlig Time i Foraarssemestret holdt Forelæsninger og Eksaminationer over Nationaløkonomiens Teori (undtagen Pengeteori) paa Grundlag af Ely: Nationaløkonomien i Grundtræk.

2) Lektor, cand.polit. *H. Winding Pedersen* har i Foraarssemestret

a) i to ugentlige Timer holdt Forelæsninger og Eksaminationer over Nationaløkonomiens Politik og dansk Erhvervs- og Samfundslivs Organisation paa Grundlag af Elys Bog og Jens Warming: Danske Samfundsproblemer,

b) i to ugentlige Timer holdt Forelæsninger og Eksaminationer over Pengeteori og Konjunkturlære paa Grundlag af Elys Bog og Røpke: Crises and Cycles.

II. Andet Aars Studerende:

1) Docent, Dr.polit. *Carl Iversen* har

a) i Efteraarssemestret i to ugentlige Timer holdt Forelæsninger og Eksaminationer over Nationaløkonomiens Politik paa Grundlag af Elys og Warmings Bøger,

b) i Foraarssemestret i to ugentlige Timer holdt Forelæsninger og Eksaminationer over Konjunkturlære paa Grundlag af Røpkes Bog.

2) Lektor, cand.polit. *H. Winding Pedersen* har i Efteraarssemestret i to ugentlige Timer under friere Former ledet Diskussioner om mere specielle Emner paa Grundlag af et Indledningsforedrag af en af de Studerende. Emnerne for disse Foredrag har været:

- 1) Det offentliges Stilling til Trustproblemet.
- 2) De økonomiske Virkninger af faldende Befolkningstilvækst.
- 3) Offentlige Arbejder som Middel mod Arbejdsløshed.
- 4) Arbejdsstandsningernes økonomiske Virkninger.
- 5) Sammenhængen mellem Arbejdsløn og Arbejdsløshed.
- 6) De økonomiske Virkninger af Oprustning.
- 7) Kortere Arbejdstid som Middel mod Arbejdsløshed.
- 8) Bankernes Indflydelse paa Konjunkturbevægelserne.
- 9) Skatteovervæltning.
- 10) Guldfoed ctr. Papirfoed.
- 11) En Vurdering af Bevægelsen »Dansk Arbejde«.
- 12) Baner og Biler.
- 13) Dumpingproblemet.

3) Lektor, Direktør, cand.polit. *Jens Toftegaard* har i Foraarssemestret i en ugentlig Time gennemgaaet Finansvidenskaben paa Grundlag af Cordt Trap: Grundrids af Finansvidenskaben og udvalgte Afsnit af Jens Toftegaard: Vore Skatter.

Til den i Studieplanen fastsatte 2 Maaneders Volontør-tjeneste for de Studerende, der ikke inden deres Optagelse paa Den handelsvidenskabelige Lærestalt har været i Praksis, har efterfølgende Firmaer, der, hvor ikke andet er anført, har deres Hovedsæde i København, taget imod vore Studerende i Sommerferien:

Erhard Andersen.
 Akts. Arbejdernes Landsbank, Spare- og Laanebank.
 Berlingske Tidende.
 L.E.Bruun Export Akts.
 Carlsberg Bryggerierne.
 Danish Dairies.
 Dansk Kugleleje Aktieselskab S.K.F.
 Akts. De Danske Spritfabrikker, Odense og København.
 A/S Dansk Pressefabrik.
 De Forenede Jernstøberier, A/S, Frederiksværk.
 Fyens Andels-Foderstofforretning, Svendborg.
 Fyens Disconto Kasse, Odense.
 Gutenberghus Reklamebureau.
 Haandværkerbanken i København, Akts.
 Aktieselskabet Helsingørs Jernskibs- og Maskinbyggeri,
 Helsingør.
 Aage Heymann.
 Philip W. Heymann.
 Jensen & Juelsen, Horsens.
 Brødr. Justesen.
 Kampmann & Herskind, A/S.
 Carsten Petersen & Co., Odense.
 Politiken.
 A/S Randers Rebslaeri, Randers.
 H.J. Simonsen & Co.
 A/S Sthyr & Kjør.
 A/S Tuborgs Bryggerier.
 Valbybladet.
 A/S Th. Wessel & Vett.
 Brdr. Wiggers, Svendborg.

Følgende bestod *Handelsvidenskabelig Afgangsprøve 1938:*

	Hovedfag	Hovedkarakter
Brinch-Nielsen, Søren Arne.	Handelsvidenskab	mg
Christiansen, Børge	—	mg +
Drehn, Carl Otto	—	mg +
Granborg, Arne	—	g +
Nedergaard, Herluf	—	g
Pedersen, Ivan	—	mg +
Andersson, Thorbjørn	Driftsøkonomi	g +
Christensen, Inger	—	g +
Correll, Lise	—	g +
Friedrichsen, Lillian	—	g
Hansen, Hans Erik	—	mg +
Holm, Erik	—	g +
Krog, Ellen Marie	—	g +
Lassen, Karen Margrethe ..	—	mg
Morning, Aage	—	mg +
Nielsen, Tage P.	—	mg
Nørmark, Leif	—	g +
Pedersen, Eigil	—	mg +
Reitzel, Poul	—	mg +
Rygner, Bent	—	mg +
Saxe, Arno	—	mg +
Thomsen, Ib	—	mg +
Wolff Hansen, Jens Peter .	—	mg +
Würtzen, Hanne	—	mg

Ved Handelsvidenskabelig Afgangsprøve fungerede følgende Censorer: I Handelsvidenskab Departementschef *Einar Cohn* og Grosserer *E. R. Rasmussen*, i Driftsøkonomi Sekretær *Svend A. Holbæk*, Redaktør *Roger Nielsen*, Lektor, cand. polit. *P. Sveistrup* og Direktør *Paul Tillge*, i Regnskabsvæsen Hovedbogholder *Victor Holck* og statsaut. Revisor *Svend Larsen*, i Erhvervsøkonomi Raadsformand, cand. polit. *H. Koed* og Direktør *Tyge J. Rothe*, i Erhvervsret Professor, Dr. jur. *Poul Andersen* og Direktør *M. Henrichsen*, i Engelsk Professor, Dr. phil. *N. Bøgholm* og Direktør *H. O. Damgaard Nielsen*, i Tysk Undervisningsinspektør, Dr. phil. *A. Højberg Christensen* og Grosserer *Oskar Korner*, i Fransk Bankdirektør *V. Eigtved* og Lektor *N. Chr. Nielsen* og i Spansk Translatør, Dr. phil. *Carl Bratli* og Grosserer *Erik Plum*.

Handelsvidenskabeligt Studenterraad har i Aarets Løb skaffet de Studerende Adgang til Gymnastik og Haandbold, skaffet billige Billetter til Udstillinger og Teatre, forhandlet brugte Bøger samt forskellige Rekvisitter og iøvrigt forhandlet med Læreanstalten om Spørgsmaal vedrørende de Studerende.

Under Ledelse af Lektor *Poul Høybye* foretog 20 Studerende en Studierejse til Paris i Tiden 16.—23. Oktober. Deltagerne besøgte Verdensudstillingen, Grands Magasins de la Samaritaine, Manufacture Nationale de Sèvres, Société des Entrepôts modernes de Pantin, Société des Comptoirs français, Grands Magasins du Printemps og Renault-Fabrikkerne. Endvidere blev der aflagt Besøg i det danske Studenterhus i Cité Universitaire.

Efter Aftale med Læreanstalten havde Studenterraadet paa taget sig at arrangere forskellige Ekskursioner i Foraarssemestret. Følgende tre blev gennemført:

Den 18. Januar 1938 aflagde 1. Aars Studerende et Besøg paa Peter F. Heerings Likørfabrik, København, under Ledelse af Docent, Dr. *Z. D. Lando*.

Den 25. Februar besøgte Aage Lichtingers Cigarfabrik, København, hvor de Studerende ligesom paa Heerings Likørfabrik fik en grundig Gennemgang af Virksomheden. Det tredie Arrangement var en Havnerundfart i Maj Maaned med Docent, Dr. *Z. D. Lando* som Leder.

Foruden Besøg paa disse Virksomheder i Hovedstaden gennemførtes en 2 Dages Studierejse til Randers under Ledelse af Professor, Dr. *Julius Hirsch*. Efter Korrespondance med Direktør *Rovsing Olsen*, Randers Rebslaaeri, havde en Række Randers-Virksomheder i Forbindelse med Byraadet indbudt til dette Besøg. Onsdag den 11. Maj 1938 fik de Studerende forevist Randers Rebslaaeri og Konsul S. C. Sørensens Jern-, Staal- og Maskinforretning. Her blev givet en grundig Gennemgang af Lageret og af en omfattende, moderne Kontororganisation. Samme Dag var de Studerende Borgmesterens og Byraadets Gæster ved en Aftenfestlighed. Torsdag den 12. Maj besøgte G. Falbe-Hansens Klædefirma. Efter et orienterende Foredrag paa Raadhuset af Konsul *Nisted* om Byen og Havnen kørte Studenterne i Turistbil rundt i Omegnen.

Den 11., 12. og 13. Februar rejste Studenterraadets Medlemmer *Ib Thomsen* og *Erik Otto* til et Møde i Stockholm. Efter Indbydelse fra Studenterraadet ved Stockholms Handelshøjskole arrangeredes et Fællesmøde for Studenterraadene ved Nordens

Handelshøjskoler. Der mødte Repræsentanter fra Stockholm, Göteborg, Bergen, Helsingfors, Åbo og København. Her drøftedes Mulighederne for et udvidet Samarbejde mellem Raadene i de nordiske Lande i Forbindelse med en Udveksling af Volontører i Sommerferien. Som andet Punkt paa Kongressen drøftedes Studieplanerne i de fire Lande for derigennem at blive klar over Kravene ved de forskellige Skoler. Som Resultat af Forhandlingerne om det første Emne og efterfølgende Korrespondence lykkedes det at faa 2 af vore Studerende sendt til Sverige.

Studenterraadets Bestyrelse bestod i Efteraarsemestret af: *Ib Thomsen* (Formand), *Bent Rygner* (Kasserer) og *Hanne Würtzen* (Sekretær), i Foraarssemestret: *Erik Otto* (Formand), *Julius Liebergreen* (Kasserer) og *Lise Wadsted* (Sekretær).

SPECIALSTUDIER

Paa Grund af den store Tilslutning til Forberedelsen til Adgangsprøven maatte man i Aar oprette ni Hold.

Til Adgangsprøven indstillede sig 281 Deltagere, hvoraf 238 bestod.

Som Censorer fungerede i Erhvervsøkonomi Folketingsmand, Lektor *O. Himmelstrup* og Grosserer, cand. polit. *Anton E. Nielsen*, i Erhvervsret Departementschef, cand. jur. *H. Jespersen*, Højesteretssagfører *Oluf Petersen*, Grosserer, cand. jur. *I. L. Simonsen*, Kontorchef cand. jur. *P. Villadsen*, Vekselerer *Flemming G. Wulff* og Direktør *M. Henriksen*.

Studerende:

optaget 1937-38.

Handel:

Aarsøe, Arvid.....	Adgangsprøven.
Andersen, Robert.....	—
Andersen, Skifter.....	Handelsvidenskabelig Afgangsprøve
Arendt, Emil.....	Højere Handelseksamen.
Bertelsen, Ejler.....	Adgangsprøven.
Boiesen, Poul.....	—
Borg Nielsen, Svend Erik.....	Højere Handelseksamen.
Christensen, Ivar.....	Adgangsprøven.
Coreneos, Antonios.....	Højere Handelseksamen.
Elmelund, Folmer.....	—
Hansen, Anton.....	Adgangsprøven.
Holst, Peter.....	—
Jensen, Vagn.....	—
Jørgensen, Jørgen.....	—

Kierkegaard, Aage	Højere Handelseksamen.
Kjeldsen, Preben	Adgangsprøven.
Kongstad Carl	—
Larsen, Willy	—
Lønberg, Kjeld	—
Madsen, Henning	—
Makwarth, Viggo	Højere Handelseksamen.
Mandrup, Svend	Adgangsprøven.
Muus, Oscar	Højere Handelseksamen.
Nielsen, Kurt	Adgangsprøven.
Olsen, Axel	—
Pedersen, Kjeld	—
Philipsen, E. A.	—
Poulsen, Laur.	—
Repsdorph, Erik	Cand.jur.
Ribold, Hans Hagemann	Adgangsprøven.
Rosen, Th. E. v.	Handelsvidenskabelig Afgangsprøve.
Seidelin-Jensen, Knud	Højere Handelseksamen.
Steen-Jensen, M.	Adgangsprøven.
Steinøe, Niels Vagn	Højere Handelseksamen.
Sørensen, Poul	Handelsvidenskabelig Afgangsprøve.
Sørensen, Svend	Højere Handelseksamen.
Theilgaard, Hans	Adgangsprøven.
Valcur, Holger	Højere Handelseksamen.
Vermeiren, H. F.	—

Regnskabsvæsen:

Andersen, Lilli	Adgangsprøven.
Andersen, N. F.	—
Andrup, Børge	—
Bache, Carl E.	—
Bay-Petersen, Hans	—
Bechsgaard-Slot, E.	—
Bertelsen, Jens Erik	—
Bloch, Nicolai	—
Bohn, Troels	Højere Handelseksamen.
Bonnesen, Gunnar	Adgangsprøven.
Brandt, Gudrun	—
Bremmelgaard, C. A.	—
Bundgaard, H. E.	—
Christensen, Haakon	—
Christensen, Henry	—
Christensen, J. J.	—
Dalsgaard, Orla	—
Frederiksen, Knud	—
From Andersen, Poul	—
Frydshou, Børge	Højere Handelseksamen.
Gottfredsen, Palle	Adgangsprøven.
Haamann, Folmer	—

Hansen, Carl J.	Adgangsprøven.
Hansen, Erik	—
Hansen, Hans	—
Hansen, Hans P.	—
Hansen, Lorenz	—
Hansen, P.H.	Højere Handelseksamen.
Hansen, Poul E.	Adgangsprøven.
Hansen, Poul R.	—
Haug, Erik	—
Helkjær Jensen, Jens.	Handelsvidenskabelig Afgangsprøve.
Helsteen, Erik	Adgangsprøven.
Hermansen, Knud	—
Hjerting, Heinrich	Højere Handelseksamen.
Høst, Johannes	Adgangsprøven.
Jarmon, Jacob	—
Jelsøe, C. A.	—
Jensen, Arne	—
Jensen, Cai	—
Jensen, Harry	—
Jensen, H.	—
Jensen, Karen Margrethe	—
Jensen, Otto D.	—
Jensen, Svend	—
Jespersen, Jesper	—
Jørgensen, Charles	—
Jørgensen, Gunnar	Højere Handelseksamen.
Jørgensen, Preben	Adgangsprøven.
Knudsen, Erik	—
Koch, Niels	—
Koldbech, P.H.	—
Kristensen, Børge	—
Larsen, Erik	—
Larsen, Peder	—
Larsen, Thyge Fuur	—
Lenshøj, Helge	—
Lorentzen, Leif	—
Ludvigsen, J. J.	—
Mabel, Otto	—
Madsen, Sv. Aa.	—
Milborg, Hartvig	—
Mortensen, A.	—
Nielsen, Andy	—
Nielsen, Kaj	—
Nielsen, Ove	—
Olafsen, Harald	—
Oxenbøll, Ewald	Højere Handelseksamen.
Petersen, Einar	Adgangsprøven.
Petersen, Helge	—
Petersen, Mathis	—

Petersen, Niels.	Handelsvidenskabelig Afgangsprøve.
Petersen, Poul	Adgangsprøven.
Peterslund, Jens	Højere Handelseksamen.
Persson, Carl Johan	Adgangsprøven.
Rasborg, Arne	Højere Handelseksamen.
Rasmussen, Erik	Adgangsprøven.
Rasmussen, Eyvind	—
Rasmussen, Victor	—
Runge Madsen, Kirstine	—
Samuelsen, Fritz	—
Schøbel, Ole	—
Seitzberg, Gunnar	—
Skyum, Harald	—
Smidt, Asger	—
Smidt, Knud	—
Spang Thomsen, V.	—
Sparrevold, Tage	—
Staun Poulsen, Helga	—
Stephensen, Carl	—
Stets, Willy	—
Svanberg, Sten	—
Sørensen, Chr. A.	—
Sørensen, Chr.	—
Sørensen, Gerda	—
Sørensen, Kaj	—
Sørensen, Karen M.	—
Thomsen, Ole	Højere Handelseksamen.
Trojel, Frantz	Adgangsprøven.
Walsøe, Viggo	Højere Handelseksamen.
Vinten, Paul	Adgangsprøven.
Witte, Eyvind	—
Ørn Andersen, Elliff	—

Bankvæsen:

Andersen, Poul	Adgangsprøven.
Bagge, Knud	—
Brix-Hansen, Willy	—
Bruhn, Leo	—
Buch-Nielsen, Arne	—
Christensen, Kai Børge	—
Erwø, Ernst	—
Frederiksen, Viggo	—
Hansen, Lars F.	—
Nielsen, Aksel	—
Nielsen, Eyvind	—
Rasmussen, Ellen	—
Schnack, Otto	—
Vesterdahl, Sv. Aage	—

Brandforsikring:

Christiansen, Poul Krag	Adgangsprøven.
Reimann, Robert	—
Tønsberg, Ernst	—

Genforsikring:

Eilertsen, Børge	Adgangsprøven.
Peterson, John	—
Rørbye, Jørgen	—

Livsforsikring:

Bjørn, Poul Flemming	Adgangsprøven.
Borly, Grete	—
Hee, Kirsten	—
Hyldig, Robert	—
Krüger, Carl	—
Løjberg, Vagn	—
Nielsen, Ernst	—
Panduro-Hansen, René	—

Ulykkesforsikring:

Birkmose-Pedersen, P.	Adgangsprøven.
Eriksen, Hans Nagel	—
Jernved, Paul	—
Justesen, Poul	Handelsvidenskabelig Afgangsprøve.
Jørgensen, H. Gunner	Adgangsprøven.
Nørring, Kai	—
Pedersen, Paul Sylvest	—
Relster, Ernst	—
Tesch, Ejnar	—

Reklame:

Andersen, Axel	Adgangsprøven.
Antonio, L. Petersen	Cand.jur.
Baaring, Sigurd	Adgangsprøven.
Bergstedt, Andreas	—
Bjerre, Erik	—
Bjørn, Mogens	—
Brock-Pedersen, M.	—
Buchhorn Christensen, P.	Højere Handelseksamen.
Busch, Jens Otto	Cand.polit.
Carlsen, Finn	Højere Handelseksamen.
Christensen, Tage	Adgangsprøven.
Dahl-Simonsen, Erik	Handelsvidenskabelig Afgangsprøve.
Davids Thomsen, Harry	Adgangsprøven.
Engstrup, Georg	—
Falck-Hansen, Thorkild	Handelsvidenskabelig Afgangsprøve.

Gether Larsen, Gertrud.....	Handelsvidenskabelig Afgangsprøve.
Gjerring, Erik V.	Adgangsprøven.
Hansen, Knud.....	Højere Handelseksamen.
Hessow-Henriksen, Inger.....	Handelsvidenskabelig Afgangsprøve.
Hindahl, Harry.....	Adgangsprøven.
Hoffmeyer, Sune.....	—
Høy, Peter A.	—
Jensen, Eskild.....	Højere Handelseksamen.
Johansen, Max.....	Adgangsprøven.
Jørgensen, Erik R.	—
Larsen, Frede.....	—
Lærdal, Asmund.....	—
Mønsted, P. D.....	Handelsvidenskabelig Afgangsprøve.
Nielsen, Ejnar.....	Adgangsprøven.
Nielsen, Ejler W.	—
Nielsen, Kay P.....	Højere Handelseksamen.
Nilsson, Alb. G.....	Adgangsprøven.
Olsen, Erik.....	—
Olsen, G. L.....	—
Poulsen, Holger.....	—
Sanding, Poul.....	—
Schultz, Hans.....	—
Sjøqvist, Erik.....	Højere Handelseksamen.
Sørensen, P.....	Adgangsprøven.
Wegeberg, Erik.....	—
Weise, Mogens.....	—
Westphall, Max.....	—

Kandidateksamen:

Alkjær, Eiler.....	Handelsvidenskabelig Afgangsprøve.
Dohlmann, Mogens.....	—
Green-Andersen, Knud.....	—
Nonnegaard-Pedersen, S.	Diplomprøven i Bankvæsen.
Pedersen, Peder.....	Diplomprøven i Reklame.

HANDEL

Under Handel har der i Efteraarssemestret 1937 været 54 Studerende og 12 Deltagere i enkelte Forelæsnings- og Øvelser, i Foraarssemestret 1938 45 Studerende og 10 Deltagere.

I Studiekredsen for de Studerende med Forretningsøkonomi som Speciale er følgende Emner blevet behandlet:

Allesen-Holm, A.	Former, Betingelser og Afsætningsforhold for kemisk farmaceutisk Industri i Danmark.
Gudrun Bach.....	En Gros-Handelens Stilling under Mærkevarerstyret.
Erik Bastrup-Birk.....	Verdensmarkedsformer i Pelsvarehandelen.

Jens Færch-Jørgensen...	Statens Prisfiksering.
Sigurd Hansen.....	Mejerivæsenet i Danmark og dets Betydning som Handelsfaktor.
H. Hoelgaard Nielsen ..	Adskillelse af Køb og Salg i Detailhandelen.
John Holme.....	Varehuse i Danmark, deres Begrænsning og deres Betydning.
H. Homann Erichsen ...	Mærkevarers Betydning for en Kolonialforretning en Detail.
Ole Korsager Madsen ..	Clearing-Aftaler.
Erland Thrane	Massefilialforretningernes Udvikling i Danmark.
Arne Solgaard Andersen	Trafikudviklingen i Danmark mellem Baner og Biler.

I Studiekredsen for de Studerende med Varehandel som Speciale er følgende Emner blevet behandlet:

Anker Lassen	Markedsanalyse over Columbia. Den danske Vinimport. Om Udsigterne for dansk Industrieksport.
Poul Norsman	Den europæiske Raatobakshandel med særligt Henblik paa danske Forhold. Den danske Tobakshandel med Færdigvarer. Om Mulighederne for en Udvidelse af den danske Eksport til Balkanlandene.

Diplomprøven i Handel afholdtes i Aar for første Gang efter den nye Plan, der deler Studiet i to Specialer: Forretningsøkonomi og Varehandel. Som Censorer fungerede Departementschef *Einar Cohn* og Grosserer *E. R. Rasmussen*.

REGNSKABSVÆSEN

Under Regnskabsvæsen har der i Efteraarsemestret 1937 været 221 Studerende og 3 Deltagere i enkelte Forelæsninger og Øvelser, i Foraarssemestret 1938 henholdsvis 202 og 2.

Deltagerne i Studiekredsen har i Opgaveform behandlet de Spørgsmaal, der er gennemgaaet under Forelæsningerne.

Som Censorer ved Diplomprøven fungerede Hovedbogholder *Victor Holck*, statsautoriseret Revisor *J. P. Strobel*, Professor, Dr. jur. *Poul Andersen* og Direktør *M. Henrichsen*.

REVISION

Under Revision har der i Efteraarsemestret 1937 været 77 Studerende og 6 Deltagere i enkelte Forelæsninger og Øvelser, i Foraarssemestret 1938 49 Studerende og 5 Deltagere,

Ved Den teoretiske Del af Revisoreksamen Efteraaret 1937 bestod 12, der i Forvejen havde Diplomprøven i Regnskabsvæsen, Prøven i Revisionsteknik.

BANKVÆSEN

Under Bankvæsen har der i Efteraarsssemestret 1937 været 36 Studerende, i Foraarsssemestret 1938 32 Studerende.

I Efteraarsssemestret blev der i Tilknytning til Forelæsningerne afholdt Øvelser, hvortil 1. Dels Studerende afleverede følgende Opgaver:

Andersen, Poul	Det mindre Parcelbyggeri og dets Finansiering.
Bagge, Knud	Former for Sikkerhedsstillelse ved Udlaan i løbende Regning.
Brix-Hansen, W.	Oplysningsmaterialet.
Bruhn, Leo	En Privatbankiers Diskontomateriale.
Buch-Nielsen, A.	En Provins og indenbyes Bankfilials Virksomhed.
Christensen, K.B.	Analyse af en Banks Maanedsbalance med særligt Henblik paa transitoriske Posters Bogføring.
Ervø, Ernst	Incassoforretningens Praksis.
Frederiksen, Viggo	Bankindlaan, deres Former, Forrentning og Frugt- bargørelse.
Hansen, Lars F.	Danmarks Nationalbank og dens første Virkeaar.
Hjelmblick, Kaj.	Valutahandel under Restriktionerne.
Nielsen, Axel	Banken som Hypotekinstitutternes Betalings- formidler.
Nielsen, E. Møller	Det indenlandske Betalingsomkvem, dets Former og Midler tilpasset efter Formaalet.
Rasmussen, Ellen	Konsumfinansiering, dens Former og Sikkerheds- stillelse.
Rønnoe, A.	Rateveksler som Bankaktiv.
Schnack, Otto	Den nye Sparekasselov i Teori og Praksis.
Tillisch, N.B.	Mindre Haandværkerlaan.
Vesterdahl, Sv.	De forretningsmæssige Indlaan, deres Former, For- rentning og Frugt bargørelse.

I Bankstudiekredsen har de Studerende holdt følgende Foredrag:

Arnø, Svend	En Industribanks Vekselmateriale. Det londonske Diskontomarked i Skatkammer- vekslernes Tegn. Den amerikanske Realkredit.
Bagge-Petersen, A.	Indlaanskunder og Indlaansmidler i een af Hoved- bankernes større Filialer (Beliggenhed bl. Strøg). En Filials Aktivforretninger og Passivforretninger i deres indbyrdes Forhold. Finansiering over Bank og Børs.

- Hansen, Georg..... Udlaansforretningen i en centralt beliggende Hovedbank Filial.
Investment Trusts som Afløsere af Bankens Anlægs-krediter.
Depositobankernes Anlægsfinansiering, belyst ved det engelske Eksempel.
- Hansen, Verner..... Forretningsgangen ved Hausse- og Baisseforretninger under Kassehandel.
Privatbankierens Virksomhedsomraade i Frankrig, Tyskland og Schweiz.
Laanemarkedet for Penge og Stykker under Kassehandel.
- Jensen, Richard..... Forretningsmæssige Indskud i een af Hovedbankernes større Filialer (Beliggenhed bl. Strøg).
Industriens Finansiering i England, Tyskland og U.S.A.
Konsumfinansiering, dens Objekter og Former.
- Jørgensen, Tage Weigaard Økonomikontorets Virkeomraade og Organisation.
Bankstatistik paa Grundlag af Bogholderiet.
Kreditanalysen i tysk og amerikansk Bankpraksis.
- Karnow, Chr..... Centraliseret Filialrevision, dens Fordele og Ulemper.
Krisens Indflydelse paa Børsstrukturen.
Guld- og Kapitalbevægelser efter Guldblokkens Sprængning.
- Källström, E..... Rationel Kasseekspedition i en Bankfilial.
Rentemarginalen fra dens markedsmæssige og drifts-økonomiske Side.
De svenske Affärsbanker og deres Virkeomraade.
- Larsen, Carl..... Parcelbyggeri og dets Finansieringspraksis i en mellemstor Forstadsfilial.
Det amerikanske Kapitalmarked.
Moderne norsk Bankvæsen.
- Melby, F.A..... Omkostningstyngende Forretninger i en mindre Bankfilial.
Reklamen i Bankens Tjeneste.
Udenrigshandelens Finansiering i England.
- Møller, A.P. En mindre Erhvervsbanks Kunder i Passivsiden.
Sekundære Pengeinstitutter.
Seddelbankerne og deres Publicitet.
- Nyboe, E..... En mindre Bankfilials Aktivforretninger.
Bankkoncentration ude og hjemme.
Management og Fixed Trusts paa det nuværende Stade i England og U.S.A.
- Olsen, Erik..... Maskinbogholderiets Ulemper og Fordele.
Omkostningerne i Bankens Passivforretninger.
Det tyske Pengemarked efter Bankkrisen 1931.
- Petersen, Svend..... Den daglige Afstemning.
Overtagelsesselskaber og dermed beslægtede Selskaber.
Det amerikanske Acceptmarked.

Zeeberg, Erik En Privatbankiers Passivforretning.
 Open-market policy og Obligationsmarkedet.
 Selvfinansiering.

Som Censorer ved Diplomprøven fungerede Departementschef
Einar Cohn og Bankdirektør *Oluf Nielsen*.

FORSIKRINGSHØJSKOLEN

Brandforsikring. I Brandforsikring var der i Efteraarssemestret 1937 9 Studerende og 1 Deltager, i Foraarssemestret 1938 9 Studerende og 1 Deltager.

Under Ledelse af Lektor, Prokurist *Knud Larsen* har der været afholdt en Studiekreds, hvor der af de Studerende blev holdt følgende Foredrag:

- Ove Krarup Om Selskabsformer inden for den private Forsikringsvirksomhed.
 Om Kundebetjening.
- E.H.Madsen Bygningsbrandforsikringens Historie og Udvikling i Danmark.
 Hvorledes virker Brandpolicens Bestemmelse »for egen og/eller fremmed Regning« paa Skadesopgørelsen og Erstatningsberegningen.
- Frank Møllerup Elektriciteten og Brandfaren.
 Om Begrebet »Smitte« i Brandforsikring.
- Poul Nielsen Om Akkvistition og Organisation i Skadesforsikringen, specielt med Henblik paa Brandforsikring.
 Urigtige Risikooplysninger.
- Adam Poulsen Løserebrandforsikringens Historie og Udvikling i Danmark.
 Forbrændingsmotorer med tilhørende mekanisk Kraftoverføring og de dertil knyttede Brandfaremomenter.

Som Censorer ved Diplomprøven fungerede Landsretsdommer *A. Drachmann Bentzon*, Ingeniør, cand. polyt. *N. Chr. Hafn*, Direktør *Carsten Hauch*, Kontorchef *Alex Krogh* og Højesteretssagfører *Oluf Petersen*.

Genforsikring. I Efteraarssemestret 1937 var der 4 Studerende og 2 Deltagere, i Foraarssemestret 4 Studerende.

Under Ledelse af Assurandør *Paul Heurlin* er der i en Studiekreds blevet holdt følgende Foredrag:

- H.O.Myrthu Reassuranceprovision.
 Præmiereservepot.

Som Censorer ved Diplomprøven, der i Aar afholdtes for første Gang, fungerede Underdirektør O. Sagild og Direktør O. Østergaard.

Livsforsikring. I Efteraarssemestret 1937 var der 17 Studerende og 6 Deltagere, i Foraarssemestret 1938 17 Studerende og 4 Deltagere.

Under Ledelse af Direktør, cand. mag. *Anders Hansen* og Dr. phil. *Carl Burrau* er der i en Studiekreds blevet holdt følgende Foredrag af de Studerende:

- Max Andresen Lidt om Nyrene og deres Funktioner og de Sygdomme, der paaføres dem gennem Blodet.
Hvorledes bedømmer Forsikringsselskaberne Personer, der lider af eller har lidt af 1) Nyresygdomme, der manifesterer sig ved Æggehvide i Urinen, 2) Nyregrus eller Nyresten. — Hvorledes bedømmes Personer, hvis ene Nyre er bortopereret.
- Jørgen Bang Policelaan og Metoder for Afvikling af saadanne. To svenske Dødelighedsundersøgelser.
- Grethe Borly Fareforegølse i Livsforsikring.
- Carl Johan Becher Om § 23 i dansk Tilsynslovgivning med særligt Henblik paa Opgørelsesreglerne for Værdipapirer.
Bør et Livsforsikringsselskab selv lede sin Organisation, eller bør det overlade Ledelsen af den til Generalagenter.
- Gert Christoffersen Findes der et Grundlag for værdifast Forsikring? Socialforsikring i Sverige.
- Helge Hougaard Bør udenlandske Livsforsikringsselskaber have Ret til at drive Livsforsikringsvirksomhed her i Landet? Nogle Tilbagekøbsregler og Værdier.
En Undersøgelse af den frivillige Afgangs økonomiske Betydning i de første Aar af Forsikringstiden paa Grundlag af Statsanstaltens 13. femaarige Risikoopgørelse.
- Robert Hyldig Statsforsikring eller Privatsforsikring.
- Svend Johnsen Sikkerhedsfonden i dansk Livsforsikringslovgivning.
Nogle af de Maader, paa hvilke Nettometodens for store Henlæggelser til Præmiereserven kan kompenseres, og deres Indvirkning paa det regnskabsmæssige Resultat.
- Oluf Jørgensen Understøttelses- og Forsikringsprincippet i den danske Alderdomsforsørgelseslovgivning.
Frivillig Afgang i Livsforsikring i teoretisk Belysning.
- Carl Krüger Indsættelse af begunstigede i Livsforsikring.
- Vagn Løgberg Respittider i nogle europæiske Lande efter disses Love og Forsikringsbetingelser.

- Ernst Nielsen Tilsyn med Begravelseskasser.
- Rent Panduro-Hansen .. Danske Tontiner i historisk og moderne Belysning.
Livsforsikringskravets Retsbeskyttelse overfor Kreditorerne indenfor dansk Ret.
- Kjeld Rasmussen Livsforsikringslovens Tilbliven.
- Ruth Sørensen Lidt om Livsforsikringspræmier beregnet særskilt for
Mænd og Kvinder.
Selektedødelighed paa Grundlag af nyere Erfaringer
i de skandinaviske Lande.
Hvor meget bør man give de forsikrede i Genkøb?

Som Censorer ved Diplomprøven fungerede Landsretsdommer
A. Drachmann Bentzon, Direktør, Dr. phil. *L. Iversen*, Direktør,
cand. polyt. *P. E. V. Lønborg* og Højesteretssagfører *Oluf Petersen*.

Søforsikring. Paa Grund af manglende Tilslutning har
der ingen Undervisning været i Søforsikring i det forløbne Aar.

Ulykkesforsikring. I Efteraarsemestret 1937 var der 17
Studerende og 1 Deltager, i Foraarssemestret 1938 var der 17
Studerende og 4 Deltagere.

Under Ledelse af Kontorchef, cand. polit. *Carl Jensen* er der i en
Studiekreds blevet holdt følgende Foredrag af de Studerende:

- Kaj Burchardt Den danske Ulykkesforsikringslovs Regler om Forsikring for selvstændige Erhvervsdrivende.
Den offentlige Sygeforsikrings Organisation i Danmark.
En Bedømmelse af Betimeligheden af Statens eventuelle Overtagelse af Forsikringsvæsenet.
- Børge Hansen Hvilke Opgaver kan og bør løses af et Ulykkesforsikringsselskabs Akkvistitionsafdeling.
Dansk Statistik vedrørende Ulykkestilfælde.
Den private Ulykkesforsikrings Udvikling i Danmark.
- A. Wegener Mortensen .. Grænsetilfælde i privat Ulykkesforsikring.
Forsikringspligten efter de skandinaviske Landes Arbejderulykkesforsikring.
Der ønskes en Redegørelse for, i hvilket Omfang der efter dansk Ret er Hjemmel til at nedsætte Størrelsen af et ifaldent Erstatningsansvar bortset fra saadanne Tilfælde, hvor der foreligger egen Skyld fra skadelidte.
- D. Møller Frederiksen .. Den private Syge- og Ulykkesforsikrings Erstatning for forbiggende Arbejdsudygtighed.
Hvad vil man i Nutiden i den private Ulykkesforsikring henføre under Begrebet Ulykkestilfælde.
Der ønskes en Redegørelse for de i Ansvarsforsikringspolicerne sædvanligt forekommende Undtagelsesbestemmelser.

- Harry Nielsen Erhvervsudygtighedsforsikring.
Hvornaar har Automobilforsikringerne Regres over-
for Motorkøretøjets Ejer, Bruger eller Fører?
Der ønskes en Redegørelse for de Erstatningskrav,
der kan opstaa, naar et Ansvar paalægges i Henhold
til dansk Rets almindelige Erstatningsregel.
- Orla Nielsen Erhvervssygdomme.
Den sikredes Anmeldelses- og Oplysningspligt ved
Skadens Indtræden.
Ulykkesforsikringslovens Erstatningsregler i Forhold
til andre Erstatningsregler.
- P. Nørregaard Jørgensen. Børne-Ulykkesforsikring.
En Redegørelse for de Faktorer, der er bestemmende
for Tarifieringen indenfor Privat-Ulykkesforsikringen.
En Redegørelse for de Grunde, der kan bevirke en
Forsikringsaftales Ophør i Forsikringstiden, naar der
ses bort fra Præmierestance.
- Chr. Overgaard En Redegørelse for og Vurdering af de nordiske
Ulykkesforsikringsloves Erstatningsregler om Døds-
erstatning.

Som Censorer ved Diplomprøven fungerede Landsretsdommer
A. Drachmann Bentzon, Direktør, cand. jur. *Chr. Olrik*, Højeste-
retssagfører *Oluf Petersen*, og Direktør, cand. polit. *G.E. Riemann*.

REKLAME

I Efteraarssemestret 1937 har der været 79 Studerende og 55
Deltagere i enkelte Forelæsninger og Øvelser, i Foraarssemestret
1938 henholdsvis 68 og 19.

Paa sædvanlig Maade er der afholdt en Studiekreds for
de Studerende, der ønskede at indstille sig til Eksamen, og disse
har holdt en Række Foredrag, der er blevet gennemdiskuteret
i Studiekredsen og senere afleveret skriftligt.

Som Censorer ved Diplomprøven fungerede Sekretær *Svend
A. Holbæk* og Redaktør *Roger Nielsen*.

DIPLOMPRØVER

Til Lærestaltens Diplomprøver indstillede sig 9 Stu-
derende i Handel, 83 i Regnskabsvæsen, 15 i Bankvæsen, 5 i
Brandforsikring, 1 i Genforsikring, 8 i Livsforsikring, 8 i Ulyk-
kesforsikring og 12 i Reklame.

Følgende har bestaaet Diplomprøven i:

Handel:	Hovedkarakter
Bach, Gudrun	mg
Færch-Jørgensen, Jens	mg ÷
Hoelgaard Nielsen, Hans	mg
Holme, John	g+
Korsager Madsen, Ole	g+
Thrane, Erland	ug ÷
Lassen, Anker	g+
Norsman, Poul B.	ug ÷

Regnskabsvæsen:	
Als, Kamma	mg
Andersen, Hjalmar	mg+
Arnilds, E. A.	mg
Bagger-Petersen, E.	mg
Bertelsen, Verner	g+
Bjergsted-Jensen, Frederik	mg+
Boch, Jacob	mg-
Boisen Bennicke, Gunnar	g+
Bormann, Hermann	mg+
Brandt Christensen, Knud	mg
Buch, Per	mg ÷
Buus, Carl Gustav	mg
Cadovius, Børge	g+
Christensen, Otto	mg ÷
Dedenroth-Schou, Carl Erik	g+
Diderichsen, Kai	mg ÷
Elling, Kay	mg
Engblom, Axel	g+
Fredsø Rasmussen, Holger	g+
Haamann, Erik	mg ÷
Haubro Andersen, Ewald	mg
Hamann, Roar	mg ÷
Hansen, Einer	g+
Henriksen, Carlo	mg+
Hjernø Jeppsen, Helge	ug ÷
Jacobsen, Kai	mg+
Jacobsen, Knud	g+
Jensen, Aksel	mg

Jensen, Arnold	g
Jeppsen, Poul Chr.	g+
Johansen, Helge	g
Konnerup, Jørgen	mg
Kornerup-Bang, Carl	g+
Kure, Ole	g+
Larsen, Niels Børge	mg÷
Larsen, Preben	mg+
Laursen, Svend Aage	mg÷
Lauterbach, Walter	mg÷
Lindal, Josafat	g+
Maardt, Sven	mg÷
Magnussen, Erik	g+
Maul, Georg	mg÷
Mikkelsen, Svend	g+
Møller-Nielsen, Gerhard	mg+
Nielsen, Christian Einer	mg+
Nielsen, Else Marie	mg÷
Nielsen, Hilda	g+
Nielsen, Kai	mg
Poulsen, Finn	g
Poulsen, Ove	mg÷
Prehn, Ellen Margrethe	g+
Staffeldt, Jørgen	mg÷
Steen-Møller, Helmuth	mg÷
Sørensen, Tage	mg
Thorndal-Sørensen, Carlo	mg
Thorsen, Svend Wilhelm	mg÷
Vallentin-Jessen, Holger	mg+
Westh Hansen, Hermod	mg÷
Voetmann, Friedrich V.	mg÷

Bankvæsen:

Arnø, Svend	mg
Bagge-Petersen, Alf	mg
Hansen, Georg	mg
Hansen, Verner	mg÷
Jensen, Richard	mg
Källstrøm, Erik	mg÷
Larsen, Carl	mg

Melby, Andreas	mg÷
Møller, Alfred Philip	g+
Nyboe, Erik	mg
Olsen, Erik	mg÷
Weigaard Jørgensen, Tage.....	g
Zeeberg, Erik	mg÷

Brandforsikring:

Hagen Madsen, Ejnar.....	mg
Krarup, Ove	mg÷
Møllerup, Frank.....	mg
Nielsen, Poul A.....	mg+
Poulsen, Adam.....	mg+

Genforsikring:

Myrthu, Hans Otto.....	mg+
------------------------	-----

Livsforsikring:

Andresen, Max Alm.....	mg+
Bang, Jørgen	mg
Becher, Carl Johan	mg÷
Christoffersen, Gert.....	g+
Hougaard, Helge	ug
Johnsen, Svend.....	mg
Jørgensen, Oluf Erik.....	ug÷
Sørensen, Ruth	mg+

Ulykkesforsikring:

Burchardt, Kaj.....	mg÷
Frederiksen, Dan Møller	mg÷
Hansen, Børge	mg+
Nielsen, Harry	ug÷
Nielsen, Orla	mg
Nørregaard Jørgensen, P.	g
Overgaard, Christian.....	mg
Wegener Mortensen, Axel.....	g+

Reklame:

Agger, Poul	mg
Assens, Helge	mg+
Borch Madsen, Mathies	g
Frandsen, Eyvind	g
Johansen, Eyvind	mg+
Lund, Haddon Bernhard	mg+
Molitor-Lenschau, Preben	g+
Lærdal, Åsmund	g
Reinhard, Willy	mg

Revisoreksamen.

Den praktiske Del af Prøven for statsautoriserede Revisorer blev bestaaet af følgende, der i Forvejen havde bestaaet Diplomprøven i Regnskabsvæsen:

Christensen, Poul Leo.
Duun, Carl Aage.
Harreby, Svend Aage.
Hjorth, Poul Erik.
Larsen, Aage Chr.
Sørensen, Ernst Tage.

HANDELSVIDENSKABELIG KANDIDATEKSAMEN

Under Ledelse af Professor, Dr. *Julius Hirsch* blev der i en Studiekreds drøftet følgende Emner:

Videnskabelige Arbejdsmetoder og Hjælpemidler.
Sammenhæng mellem almindelig og økonomisk Videnskabsudvikling.
Nogle samfundsøkonomiske Grundproblemer.
Nogle driftsøkonomiske Hovedproblemer.

Til Handelsvidenskabelig Kandidateksamen indstillede sig Eiler Alkjær, der i Forvejen havde bestaaet Handelsvidenskabelig Afgangsprøve. Efter at hans skriftlige Arbejde, Konsumemballage i det moderne Produktions- og Afsætningssystem, var bleven godkendt, indkaldtes han til en mundtlig Eksamination og erklæredes derefter for bestaaet.

Som Censorer ved Kandidateksamen fungerede Departementschef *Johs. Dalhoff* og Sekretær *Svend A. Holbæk*.

DEN HANDELSSPROGLIGE AFDELING

DET TOAARIGE STUDIUM

Studerende optaget i Efteraaret 1937.

Bekker, Merete	nyspr. Studentereksamen.
Bern Nielsen, Grete	—
Burtoft, Vera	—
Christensen, Agnete	—
Hagerup, Cecilie	—
Hedetoft, Esther	—
Holm, Inga	—
Jensen, Chr.	—
Jensen, Ingeborg	—
Kierulff, Inger	—
Kjærsgaard Sørensen, Inger ..	—
Krogh, Astrid	—
Lehrmann, Gerda	—
Leschly, Inge	—
Monrad, Poul	—
Poulsen, Anette	—
Saxild, Anne	mat. nat. Studentereksamen, Optagelsesprøve.
Weilby, Ellen	nyspr. Studentereksamen.
Yde Petersen, Grete	—

I Efteraarsssemestret 1937 var der 21 første Aars Studerende, hvoraf 2 tidligere Studerende; i Foraarssemestret 1938 var der 18 første Aars Studerende, hvoraf 3 var tidligere Studerende. Til Forkursusets Prøver, der afholdtes i Maj—Juni 1938, indstillede sig 17 Studerende, hvoraf 13 bestod.

Som Hovedsprog valgte alle de Studerende Engelsk. Som de to bundne Bisprog valgte 20 Tysk og Fransk og 1 Tysk og Spansk. Desuden havde 5 Spansk som valgfrit Fag.

Som andet Aars Studerende fortsatte 20, hvoraf 19 fortsatte i Foraarssemestret og indstillede sig til Handelssproglig Afgangsprøve i Maj—Juni 1938.

Følgende bestod Handelssproglig Afgangsprøve
Maj—Juni 1938:

Ammitzbøll, Bodil	mg
Andersen, Matheo	g
Baastrup, Ellen	mg÷
Birkholm, Grethe	mg
Faye, Vibeke	mg÷
Hornbo, Elly	mg÷
Jensen, Martha	ug÷
Jespersen, Estrid	mg÷
Jørgensen, Nita	mg÷
Krener, Karen	mg
Kyhnæb, Ingrid	g+
Lachmann, Else	mg
Nielsen, Kirsten	ug÷
Recht, Rachel	g+
Rørvig, Knud	g+
Sørensen, Gerda	g+
Thorbjørner, Gerda	mg÷
Zebitz, Ingrid	g+

Ved Forkursuset fungerede følgende Censorer: Hovedbogholder *Victor Holck* i Bogføring, Folketingsmand, Lektor *O. Himmelstrup* i Erhvervsøkonomi, Departementschef, cand. polit. *Einar Cohn* i Handelshistorie og Handelsteknik og Direktør *M. Henrichsen* i Handelsret.

Ved Handelssproglig Afgangsprøve fungerede følgende Censorer: Professor, Dr. phil. *N. Bøgholm* og Direktør *H. O. Damgaard Nielsen* i Engelsk; Direktør *V. Eigtved* og Lektor *N. Chr. Nielsen* i Fransk; Undervisningsinspektør, Dr. phil. *A. Højberg Christensen* og Grosserer *Oskar Korner* i Tysk; Translatør, Dr. phil. *Carl Bratli* og Grosserer *Erik Plum* i Spansk; Sekretær *Fru Ester Brinch* og Rigsdagsstenograf, cand. mag. *Carl Hjort* i Dansk Stenografi; Sekretær *Fru Ester Brinch* og Direktør *H. O. Damgaard Nielsen* i Engelsk Stenografi; Sekretær *Fru Ester Brinch* og Direktør *V. Eigtved* i Maskinskrivning.

Om Lærermøder se Side 24.

Handelsvidenskabeligt Studenterraad, se Side 47.

SPROGSTUDIER

Studerende

optaget 1937—38.

Korrespondentskolen:

Engelsk:

Andersen, Grete	Købmandsskolens	Afgangsprøve.
Andersen, Thorvald	—	—
Bech, Henry Jørgensen	—	—
Bertel Nielsen, Poul	—	—
Bjørstorp, Hubert	—	—
Bonde, Erik	—	—
Bruhn-Petersen, Knud	—	—
Bøgelund, Ellen Jensen	—	efter Prøve.
Bønnelycke, Kurt	—	Handelseksamen.
Bøttern, Ejvind	—	Højere Handelseksamen.
Christensen, Carl	—	—
Christensen, Helene	—	Handelseksamen.
Dahl, Karen	Købmandsskolens	Afgangsprøve.
Damsbo, Eli	—	—
Diemar, Svend	—	—
Dohn, Else	—	—
Garney, Holger	—	—
Grandjean, Henny	—	—
Haagen, Inger M.	—	—
Hansen, Agnes	—	efter Prøve.
Hansen, Alice	—	nyspr. Studentereksamen.
Hansen, Torben	Købmandsskolens	Afgangsprøve.
Harsberg, Ester	—	nyspr. Studentereksamen.
Harving, Tage	—	Højere Handelseksamen.
Horn, Hans	Købmandsskolens	Afgangsprøve.
Høeg Petersen, Eduard	—	—
Jahnsen, Leif	—	—
Jensen, Poul	—	Højere Handelseksamen.
Johnsen, Poul N.	Købmandsskolens	Afgangsprøve.
Jørgensen, Else	—	—
Kampmann, Svend Aage	—	Forsikringseksamen.
Kampmann Nielsen, A.	Købmandsskolens	Afgangsprøve.
Koue Jensen, Margrethe	—	—
Krag, Grete	—	—
Larsen, Johs.	—	—
Lerberg, Gottlieb	—	—
Liebst, Erik	—	—
Maarup, Edith	—	Forsikringseksamen.
Munch Andersen, Erik	—	efter Prøve.
Møller Jensen, Lisbeth	—	nyspr. Student.
Møller-Nielsen, Erna	—	Højere Handelseksamen.
Nielsen, Edith	Købmandsskolens	Afgangsprøve.
Nielsen, Else	—	—
Nielsen, Erik	—	—

Nielsen, Karen	Handelseksamen.
Nielsen, Nanna	—
Nørgaard, Gudrun	—
Olsen, Ejnar Høymann	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Olsen, Helga	Handelseksamen.
Pabst, Axel	—
Petersen, Edv.	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Petersen, Erik	—
Pedersen, Maia	Højere Handelseksamen.
Prehn, Hans-Werner	Handelseksamen.
Rasmussen, Henning	—
Rathje, Knud	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Rom, Eva	Højere Handelseksamen.
Røper, Børge	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Simon, Axel	efter Prøve.
Simonsen, Svend	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Thomsen, Emma	—
Thøger, Leon	Højere Handelseksamen.
Waldmann, Ernst	—
Weiss-Hansen, Gudrun	Handelseksamen.
Wiene, Erik	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Winther, Kartni	Handelseksamen.
Wittrup, Frode	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Sødring, Svend	—
Ørnberg, Chr.	efter Prøve.
Østerlund, Esther	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Østerlund, Gunnar	efter Prøve.

Fransk:

Balslev, Else	Skoleembedseksamen.
Boode-Petersen, Hubert	Højere Handelseksamen.
Christensen, Johs.	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Frydshou, Inge	Højere Handelseksamen.
Grüner, Bodil	efter Prøve.
Hirth, Viggo	Højere Handelseksamen.
Jensen, Poul	—
Jørgensen, Aage	efter Prøve.
Kamp, Poul	Handelsvidenskabelig Afgangsprøve.
Kjeldsmark, Inge	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Klitgaard Andersen, Frida	efter Prøve.
Kristjansen, Karen	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Marker, Grete	efter Prøve.
Møller, Erik	Højere Handelseksamen.
Møller, Sigurd	—

Spansk:

Kjær Hansen, Else	Spanskprøven.
Mengel, Bodil	—
Svendsen, Gudrun	—
Søgaard Kristensen, Jens	—

Tysk:

Andersen, Lizzie	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Bilby, Rose	—
Bille, Folmer	Højere Handelseksamen.
Boll, Käthe	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Bøttern, Ejvind	Højere Handelseksamen.
Christensen, Gudrun	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Christensen, Sonja	—
Gottfredsen, Rita	—
Grum, Torkild	—
Harbou, Jytte	Handelseksamen.
Henriksen, Tove	—
Høgfeldt, Anna Marie	efter Prøve.
Jensen, Henning	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Juul Rasmussen, Else	Højere Handelseksamen.
Kastrup Nielsen, Ebba	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Koustrup, Carl	Højere Handelseksamen.
Kragh Hansen, Gerda	—
Larsen, Magda	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Lillelund, Karen	—
Linow, Gunnar	Højere Handelseksamen.
Malmos, Poul	Handelssproglig Afgangsprøve.
Markers, Grete	nyspr. Studentereksamen.
Müller, Grete	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Møller, Grete	—
Nielsen, Ingolf	—
Olsen, Karl Heinrich	—
Plougsgaard, Kristine	Handelseksamen.
Poulsen, Anne Marie	Højere Handelseksamen.
Sundberg, Emma	Købmandsskolens Afgangsprøve.
Sørensen, Gerda	—
Teglers, Nina	—
Zangenberg, Solveig	nyspr. Studentereksamen.

Til Forberedelse til Spanskprøven optoges 6 nye Studerende.

Tolmatørskolens:

Engelsk:

Bistrup Larsen, Anne	Handelssproglig Afgangsprøve.
Hammershøj, Sonja	Korrespondentprøven.
Hessner, Borge	—
Ibsen, Knud	—
Kæmpegaard, Astrid	Handelssproglig Afgangsprøve.
Lynborg, Erna	Korrespondentprøven.

Fransk:

Andersen, Karen	Korrespondentprøven.
Boye, Arnold	efter Prøve.

Jacobsen, Aage	efter Prøve.
Jensen, Grete	— —
Jensen, Siegfred	— —
Langballe, Inger	— —
Linstrup, Aase	— —
Mørck-Christensen, M. L.	Korrespondentprøven.
Ravnkilde, Bodil	—

T y s k:

Andersen, Frode	Korrespondentprøven.
Christiansen, Niels	efter Prøve.
Friis Møller, Hans	— —
Jensen, Otto B.	Korrespondentprøven.
Johansen, Børge	—
Mathiasen, Edith Juul	—
Nielsen, Thorvald	efter Prøve.
Petersen, Helge	Korrespondentprøven.

I Korrespondentskolen var der i Engelsk i Efteraarssemestret 96 Studerende og 42 Deltagere, i Foraarssemestret henholdsvis 98 og 9, i Fransk i Efteraarssemestret 12 Studerende og 14 Deltagere, i Foraarssemestret henholdsvis 18 og 2, i Spansk i Efteraarssemestret 8 Studerende, i Foraarssemestret 5, i Tysk i Efteraarssemestret 36 Studerende og 24 Deltagere, i Foraarssemestret henholdsvis 37 og 2.

I Translatørskolen var der i Engelsk i Efteraarssemestret 20 Studerende og i Foraarssemestret 18, i Fransk henholdsvis 21 og 17 og i Tysk henholdsvis 17 og 12.

Til Spanskundervisningen var der i Efteraarssemestret 15 Studerende, i Foraarssemestret 10.

Ved Efteraarssemestrets Begyndelse afholdtes Optagelsesprøve til Korrespondent- og Translatørskolen 1937—38, hvor der meldte sig henholdsvis 20 og 4; 15 blev optaget i Korrespondentskolen og 3 i Translatørskolen.

I Maj afholdtes Indstillingsprøve til Translatøreksamen 1939. Der indstillede sig 5 i Engelsk, 6 i Fransk og 3 i Tysk, og henholdsvis 5, 2 og 3 bestod.

I Maj 1938 afholdtes Prøve i Retslære for de Studerende i yngste Translatørklasse. Prøven blev bestaaet af 12.

Til Translatøreksamen indstillede sig 3 Studerende i Engelsk, 7 i Fransk og 4 i Tysk, til Korrespondentprøven indstillede sig 31 i Engelsk, 4 i Fransk, 14 i Tysk og 4 i Spansk. Til Spanskprøven indstillede sig 5 Studerende.

Translatørexamen blev bestaaet af følgende:

Fransk:	Speciale	Hovedkarakter Points
Bendtsen, Clara	Kommercielt Sprog	56
Boserup, Gertrud	—	61
Boye, Arnold	—	57
Harboesgaard, Andreas	—	71
Lenstrup, Aase	—	55

Tysk:		
Bjerregaard, Jens	Kommercielt Sprog	57
Svensson, Ernst	—	56
Thornfield, Walther	—	73

Korrespondentprøven blev bestaaet af følgende:

Engelsk:	Hovedkarakter
Andersen, Lily	mg÷
Bie, Tage	mg÷
Christensen, Knud	mg÷
Christensen, Palle	mg÷
Elmtoft, Estrid	mg÷
Hansson, Else Marie	mg
Hjalmar Jensen, Ida	mg
Jacobsen, Svend Erik	mg
Jensen, Hugo	mg÷
Johansen, Holger	mg÷
Knudsen, Else	mg
Lage Hansen, Ib	mg
Larsen, Hertha	mg÷
Mortensen, Inge	mg
Mortensen, Torkild	mg÷
Nielsen, Nanna	mg÷
Plange, Jytte	mg÷
Thomsen, Kai	mg÷
Weiergang Johansen, Carl	mg÷

Fransk:	
Balslev, Else	mg
Glente, Aage	mg
Saabye, Poul	mg÷

S p a n s k:

Hansen, Inger	mg
Jensen, Ewart	mg÷
Kjær Hansen, Else	mg÷
Kohl, Johan	mg+

T y s k:

Bergmann, Jørgen	mg
Hansen, Maria	mg+
Helkov, Helmer	mg
Hennings, Georg	mg
Holgersen, Minna	mg
Høgfeldt, Anna	ug÷
Jensen, Holger	mg÷
Larsen, Poul	mg÷
Sandberg, Erik	mg

Den handelsvidenskabelige Læreanstalts S p a n s k p r ø v e
blev bestaaet af:

Christiansen, Elisabeth	mg
Nilsson, Ragnar	mg
Pohl, Finn	mg÷
Ringgaard, Gerda	mg+
Ruus, Bodil	mg+

foruden 4, der aflagde den som en Del af Handelssproglig Af-
gangsprøve.

Som Censorer ved Korrespondentprøven fungerede i E n -
g e l s k: Lektor *O. Kaalund Jørgensen*, Translatør *V. Knippel*
og Direktør *C. Møller Nielsen*, i F r a n s k: Bankdirektør *V. Eigt-
ved* og Lektor *N. Chr. Nielsen* og i T y s k: Direktør *Sv. Aa.
Wesarg* og Undervisningsinspektør, Dr. phil. *A. Højberg Chri-
stensen*. Som Censorer ved Spanskprøven fungerede Translatør,
Dr. phil *Carl Bratli* og Grosserer *Erik Plum*.

UDDANNELSE AF HANDELSSKOLELÆRERE

I Efteraarsemestret 1937 afholdtes Forelæsninger over Han-
delsskolernes Organisation og Didaktik for dem, der ønsker at
uddanne sig til Faglærereksamen i Handelsfag. Forelæsningerne
holdtes af Undervisningsdirektør, cand. mag. *Osvald Larsen*, og
de afsluttedes med en Prøve.